

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962
תוכן עניינים

	פרק ראשון: כשרות משפטית	
65	כשרות לזכויות ולחובות	סעיף 1
65	כשרות לפעולות משפטיות	סעיף 2
65	קטינות ובגירות	סעיף 3
65	פעולות של קטין	סעיף 4
65	ביטול פעולות של קטין	סעיף 5
65	סייג לביטול פעולות	סעיף 6
65	פעולות בטלות	סעיף 6א
65	פעולות טעונות אישור בית המשפט	סעיף 7
65	הכרזת פסלות	סעיף 8
65	פעולות של פסול-דין	סעיף 9
65	ביטול ההכרזה	סעיף 10
65	חישוב גיל	סעיף 11
65	חזקת תאריך הלידה	סעיף 12
65	שמירת דינים	סעיף 13
65	המרת דתו של קטין	סעיף 13א
	פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים	
66	מעמד ההורים	סעיף 14
66	תפקידי ההורים	סעיף 15
66	חובת ציות הקטין	סעיף 16
66	קנה מידה לחובת ההורים	סעיף 17
66	שיתוף בין ההורים	סעיף 18
66	הכרעת בית המשפט	סעיף 19
66	פעולות טעונות אישור בית המשפט	סעיף 20
67	הגנת צד שלישי	סעיף 21
67	אחריות ההורים	סעיף 22
67	הכנסות הקטין ונכסיו	סעיף 23
67	הסכם בין הורים החיים בנפרד	סעיף 24
67	קביעת בית המשפט באין הסכם בין ההורים	סעיף 25
67	הורה שאינו מסוגל למלא חובתו	סעיף 26
67	שלילת האפוטרופסות או הגבלתה	סעיף 27
67	שלילת אפוטרופסות מהורה שהורשע או הואשם בעבירה פלילית חמורה	סעיף 27א
68	הורה שאפוטרופסותו נשללה	סעיף 27א1
68	טיפול בקטין שהורהו הורשע או הואשם בביצוע עבירת מין או אלימות כלפיו	סעיף 27ב
68	אפוטרופוס בנוסף על הורה	סעיף 28
69	זכותם של הורים שכולים	סעיף 28א
69	בקשה בעניין קשר בין קטין ובין הורי הוריו	סעיף 28ב
69	הורה שאפוטרופסותו הוגבלה	סעיף 29
69	סייגים לסעיפים 28, 29	סעיף 30
69	נכסים שאינם בהנהלת ההורים	סעיף 31
69	שמירת דינים	סעיף 32
	פרק שני: ייפוי כוח מתמשך	
	סימן א': הגדרות	

69	הגדרות – פרק שני1	סעיף 32א
	סימן ב': מינוי מיופה כוח	
69	מינוי מיופה כוח	סעיף 32ב
69	מי רשאי להתמנות למיופה כוח	סעיף 32ג
70	מיופה כוח במשותף	סעיף 32ד
70	מיופה כוח מחליף	סעיף 32ה
	סימן ג': סמכויות מיופה כוח	
70	סמכויות מיופה כוח	סעיף 32ו
72	חיובי מיופה הכוח	סעיף 32ז
72	דרכי פעולתו של מיופה כוח	סעיף 32ח
73	דרכי קבלת החלטות בעניינו של הממנה	סעיף 32ט
74	תנאי לפעולה לפי ייפוי כוח	סעיף 32י
74	הגנת צד שלישי	סעיף 32יא
74	שכר מיופה כוח והוצאותיו	סעיף 32יב
	סימן ד': ייפוי כוח מתמשך	
74	אופן עריכת ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יג
75	חתימה על ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יד
76	ייפוי כוח רפואי	סעיף 32טו
76	דיווח לאדם מיודע או לאפוטרופוס הכללי על החלטות ופעולות של מיופה הכוח	סעיף 32טז
76	הפקדת ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יז
77	קבלת מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יח
77	כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32יט
77	אי-שלילת כשרותו המשפטית של הממנה	סעיף 32כ
77	תקופת תוקפו של ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32כא
78	פקיעת תוקפו של ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32כב
78	ביטול ייפוי כוח מתמשך בידי הממנה	סעיף 32כג
78	סיום תפקידו של מיופה הכוח	סעיף 32כד
79	תחולת חוק השליחות	סעיף 32כה
79	דינה של שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך	סעיף 32כו
	סימן ה': סמכויות בית משפט בקשר לייפוי כוח מתמשך	
79	מתן הוראות ואישור פעולות	סעיף 32כז
79	הגבלת עניינים ומינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח	סעיף 32כח
79	ביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט	סעיף 32כט
80	שמיעת הממנה	סעיף 32ל
	סימן ו': הנחיות מקדימות למיופה כוח	
80	מתן הנחיות מקדימות למיופה כוח	סעיף 32לא
81	תוקפן של הנחיות מקדימות	סעיף 32לב
81	אי-תחולה	סעיף 32לג
81	שמירת מידע וניהול חשבונות	סעיף 32לד
81	מנגנון בירור תלונות	סעיף 32לה
	פרק שלישי: האפוטרופוסים על פי מינוי	
82	אימתי יתמנה אפוטרופוס	סעיף 33
82	שיקול דעת בית המשפט במינוי אפוטרופוס לבגיר	סעיף 33א
83	בקשת מיופה כוח להתמנות כאפוטרופוס	סעיף 33ב
83	מי יכול להיות אפוטרופוס	סעיף 34
83	עדיפות בבחירת האפוטרופוס	סעיף 35
83	מתן הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס	סעיף 35א

84	שמיעת האדם על ידי בית המשפט	סעיף 36
84	הסכמת האפוטרופוס	סעיף 37
84	תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול-דין	סעיף 38
84	תפקידיו של אפוטרופוס אחר	סעיף 39
84	פטור ממזונות	סעיף 40
84		סעיף 41
84		סעיף 42
84		סעיף 43
84	הוראות בית-המשפט	סעיף 44
84	מינוי אפוטרופסים אחדים	סעיף 45
84	דין אפוטרופסים משותפים	סעיף 46
85	סמכויות האפוטרופוס ואישור בית המשפט	סעיף 47
85	פעולות שיש בהן ניגוד אינטרסים	סעיף 48
86	הגנת צד שלישי	סעיף 49
86	השקעות	סעיף 50
86	פרטה	סעיף 51
86	הוראות בנוגע לשומה	סעיף 52
86	חשבונות דו"ח ומתן ידיעות	סעיף 53
86	בדיקת דו"חות	סעיף 54
86	הוצאות האפוטרופוס	סעיף 55
86	שכר האפוטרופוס	סעיף 56
86	אחריות האפוטרופוס	סעיף 57
86	ערובה	סעיף 58
86	מימוש הערובה	סעיף 59
86	התפטרות האפוטרופוס	סעיף 60
86	פיטורי האפוטרופוס	סעיף 61
86	פקיעת האפוטרופוסות	סעיף 62
87	סיום תפקידו של האפוטרופוס	סעיף 63
87	צוואה או מסמך הבעת רצון של הורה או אפוטרופסו שהוא קרוב של קטין	סעיף 64
87	צוואה או מסמך הבעת רצון של אפוטרופוס של בגיר	סעיף 64א
88	האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס	סעיף 65
88	אפוטרופוס שהיה פגם במינויו	סעיף 66
88	אפוטרופוס למעשה	סעיף 67
88	ועדה לעניני אפוטרופסות לנפגעי שואה	סעיף 67א
88	מינוי תומך בקבלת החלטות	סעיף 67ב
89	סמכויות פיקוח	סעיף 67ג
	פרק שלישי: עקרונות ודרכי פעולה של אפוטרופוס	
90	חיובי האפוטרופוס	סעיף 67ד
90	דרכי פעולתו של אפוטרופוס שמונה לבגיר	סעיף 67ה
90	דרכי קבלת החלטות בעניינו של אדם שמונה לו אפוטרופוס	סעיף 67ו
91	הסכמה לפעולות מגבילות או לשימוש בכוח	סעיף 67ז
91	שמירת מידע	סעיף 67ח
	פרק רביעי: הוראות שונות	
91	סמכות כללית לאמצעי שמירה	סעיף 68
91	ייצוג בעניינים רפואיים	סעיף 68א
92	מעמד היועץ המשפטי לממשלה	סעיף 69
92	מעמדו של עובד סוציאלי	סעיף 70

92	שמירת דינים	סעיף 71
92	מעמדם של קרובים	סעיף 72
92		סעיף 73
92	שינוי החלטות	סעיף 74
92		סעיף 75
92	סמכות מבחינה בין-לאומית	סעיף 76
92	משפט בינלאומי פרטי	סעיף 77
92	בית המשפט המוסמך	סעיף 78
93	שמירת דינים ושיפוט	סעיף 79
93	הגדרות	סעיף 80
93	תחולת הוראות על עובר	סעיף 80א
93	פרשנות לעניין המונח אדם חסוי בחיקוק	סעיף 80ב
93	עדכון סכומים	סעיף 80ג
93	הוראות מעבר	סעיף 81
93	ביטולים	סעיף 82
93	ביצוע ותקנות	סעיף 83
94	תחילת תוקף	סעיף 84
94	תוספת ראשונה	
		סעיף 1
		סעיף 2
		סעיף 3
		סעיף 4
		סעיף 5
		סעיף 6
94	תוספת שנייה	

פרק ראשון: כשרות משפטית

1. כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו.
2. כל אדם כשר לפעולות משפטיות, זולת אם נשללה או הוגבלה כשרות זו בחוק או בפסק דין של בית משפט.
3. אדם שלא מלאו לו 18 שנה הוא קטין; אדם שמלאו לו 18 שנה הוא בגיר.
4. פעולה משפטית של קטין טעונה הסכמת נציגו; ההסכמה יכולה להינתן מראש או למפרע לפעולה מסויימת או לסוג מסויים של פעולות. יכול נציגו של קטין לבטל הסכמתו לפעולה כל עוד לא נעשתה הפעולה.
5. פעולה משפטית של קטין שנעשתה שלא בהסכמת נציגו ניתנת לביטול –
 - (1) על ידי נציגו, ואם אין לקטין נציג – על ידי היועץ המשפטי לממשלה, תוך חודש ימים לאחר שנודע להם על הפעולה;
 - (2) אם לא נודע לנציג או ליועץ המשפטי לממשלה על הפעולה – על ידי הקטין, תוך חודש ימים לאחר שהיה לבגיר.
6. סיג לביטול פעולות
 - 6.1. פעולה משפטית של קטין שדרכם של קטינים בגילו לעשות כמוה, וכן פעולה משפטית בין קטין לבין אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהוא קטין, אינה ניתנת לביטול כאמור בסעיף 5, אף שנעשתה שלא בהסכמת נציגו, אלא אם היה בה משום נזק של ממש לקטין או לרכושו.
 - 6.2. פעולה משפטית של קטין שהיא רכישת נכס באשראי או במקח-אגב-שכירות, שכירות נכס או קבלת שירות באשראי, אין לה תוקף, על אף האמור בסעיפים 5 ו-6, כל עוד לא באה עליה הסכמת נציגו; לענין סעיף זה, "אשראי" – לרבות תשלום בשיעורים.
 7. פעולה משפטית של קטין טעונה אישור בית המשפט אם היתה טעונה אישור כזה אילו נעשתה בידי נציגו; ואין תוקף לפעולה כל עוד לא בא עליה אישור בית המשפט.
 8. אדם שמחמת מחלת נפש או ליקוי בשכלו אינו מסוגל לדאוג לעניניו, רשאי בית המשפט, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, ולאחר ששמע את האדם או נציגו, להכריזו פסול-דין.
 9. על פעולה משפטית של מי שהוכרז פסול-דין יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות הסעיפים 4 עד 7.
 10. אדם שהוכרז פסול-דין, רשאי בית המשפט, לבקשתו, לבקשת בן-זוגו או קרובו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, ולאחר ששמע את פסול-הדין, לבטל את הכרזת הפסלות אם מצא שההכרזה לא היתה מוצדקת או שהתנאים להכרזה חדלו להתקיים.
 11. חישוב גיל
 - 11.1. כל מקום שמדובר בו, בניב כל שהוא, באדם בגיל פלוני, ייחשב גילו מתחילת היום בו הוא נולד, והוא כשאין כוונה אחרת מפורשת או משתמעת; יום מתחיל עם שקיעת החמה של היום שלפניו ונגמר עם שקיעת החמה של אותו יום.
 - 11.2. ידועה שנת לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנולד באחד בניסן של אותה שנה; ידוע חודש לידתו של אדם ולא ידוע יום לידתו, חזקה שנולד ביום החמישה עשר של אותו חודש.
 13. הוראות פרק זה אינן חלות על כשרותו של אדם לפעולות הקובעות או משנות את מעמדו האישי, ואינן גורעות מכל דין הקובע לענין פלוני גיל כשרות או תוצאות של שלילת כשרות או הגבלתה או הקובע תוצאות של הצהרת מוות.
 - 13.1. לא תומר דתו של קטין אלא אם שני הוריו נתנו מראש הסכמתם בכתב או שבית המשפט, לפי בקשת אחד ההורים או לפי בקשת אפוטרופסו של הקטין, אישר מראש את המרת הדת.
 - 13.2. מלאו לקטין 10 שנים, לא תומר דתו אלא אם, נוסף על הסכמת הוריו או אישור בית המשפט לפי סעיף קטן (א), נתן גם הוא מראש הסכמתו בכתב.
 - 13.3. לא תומר דתו של קטין אלא בדת של הוריו או של אחד מהוריו או של אדם שהקטין היה סמוך על שלחנו, מתוך כוונה לאמצו, בששת החודשים שקדמו להגשת הבקשה להמרת הדת, ובתנאי שבית המשפט שוכנע כי ההמרה דרושה

לשם אימוצו של הקטין בידי אותו אדם לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.

(ד) המרת דתו של קטין בניגוד להוראות סעיף זה – אין לה תוקף משפטי.

פרק שני: הורים וילדיהם הקטינים

14.	ההורים הם האפוטרופסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים.	מעמד ההורים
15.	אפוטרופסות ההורים כוללת את החובה והזכות לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן שמירת נכסיו, ניהולם ופיתוחם; וצמודה לה הרשות להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו, והסמכות לייצגו.	תפקידי ההורים
16.	הקטין חייב, תוך כיבוד אב ואם, לצייט להוריו בכל ענין הנתון לאפוטרופסות.	חובת ציות הקטין
17.	באפוטרופסותם לקטין חייבים ההורים לנהוג לטובת הקטין כדרך שהורים מסורים היו נוהגים בנסיבות הענין.	קנה מידה לחובת ההורים
18.	(א) בכל ענין הנתון לאפוטרופסותם חייבים שני ההורים לפעול תוך הסכמה; הסכמתו של אחד מהם לפעולתו של רעהו יכולה להינתן מראש או למפרע, בפירוש או מכללא, לענין מסויים או באופן כללי; וחזקה על הורה שהסכים לפעולת רעהו כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר. בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מההורים לפעול על דעת עצמו.	שיתוף בין ההורים
(ב) (1)	גוף המנוי הן בתוספת הראשונה לחוק זה והן בתוספת לחוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005 (בסעיף זה – חוק עדכון כתובת), ומחויב על פי הוראות כל דין למסור מידע בכתב להורה בענין ילדו הקטין, ישלח את המידע גם לכתובת הנוספת למשלוח דואר לקטין כאמור בחוק עדכון כתובת;	
(2)	גוף המנוי בתוספת הראשונה לחוק זה ואינו מנוי בתוספת לחוק עדכון כתובת, המחויב על פי הוראות כל דין למסור מידע להורה בענין ילדו הקטין, שקיבל מהורה של קטין הודעה בכתב על רצונו לקבל את המידע בנפרד מהמידע שנמסר להורהו האחר, ימסור את המידע גם להורה המבקש.	
(ג)	עם קבלת הודעה בכתב כאמור בסעיף קטן (ב)(2) או קבלת בקשה לרישום כתובת נוספת כאמור בסעיף 2 לחוק עדכון כתובת (בסעיף זה – בקשה), ישלח גוף המנוי בתוספת הראשונה או פקיד הרישום כהגדרתו בחוק האמור, לפי הענין, הודעה על הבקשה למען הרשום של הקטין.	
(ד)	לא יישלח ולא יימסר מידע בענין קטין על ידי גוף המנוי בתוספת הראשונה או על ידי פקיד רישום כהגדרתו בחוק עדכון כתובת, אם הורה או גורם אחר המציא להם החלטה של בית משפט שלפיה נשללה או הוגבלה לענין זה האפוטרופסות של ההורה שהגיש את הבקשה, או החלטה של בית משפט המונעת את מסירת המידע כאמור לאותו הורה.	
(ה)	שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה.	
19.	לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בענין הנוגע לרכוש הקטין, רשאי כל אחד מהם לפנות לבית המשפט והוא יכריע בדבר. לא באו ההורים לידי הסכמה ביניהם בענין אחר הנתון לאפוטרופסותם, רשאים הם יחד לפנות לבית המשפט, ובית המשפט, אם לא עלה בידו להביאם לידי הסכמה ואם ראה שיש מקום להכריע בדבר, יכריע הוא בעצמו או יטיל את ההכרעה על מי שימצא לנכון.	בית הכרעת המשפט
20.	ואלה הפעולות שבהן אין ההורים מוסמכים לייצג את הקטין בלי שבית המשפט אישרן מראש:	פעולות טעונות אישור בית המשפט
(1)	העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;	
(2)	פעולה שתקפה תלוי ברישום בפנקס המתנהל על פי חוק;	
(3)	נתינת מתנות, זולת מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין;	
(4)	נתינת ערבות;	

- (5) פעולה משפטית בין הקטין לבין הוריו או קרובי הוריו, זולת קבלת מתנות הניתנות לקטין.
21. הגנת צד שלישי
פעולה של הורים הטעונה אישור לפי סעיף 20(5) תהא בת-תוקף אף באין אישור כזה אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה אישור.
22. אחריות ההורים
ההורים לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לקטין תוך מילוי תפקידי אפטרופסותם, אלא אם פעלו שלא בתום לב או לא נתכוונו לטובת הקטין; הם לא ישאו באחריות לנזק שגרמו לרכושו של הקטין תוך מילוי תפקידי אפטרופסותם, אם פעלו בתום לב ונתכוונו לטובת הקטין.
23. הכנסות ונכסיו
הקטין
קטין הסמוך על שולחן הוריו ויש לו הכנסות מעבודתו או מכל מקור אחר, הכנסותיו ישמשו, במידה נאותה לפי הנהוג בנסיבות דומות, לקיום משק הבית המשפחתי ולסיפוק צרכי הקטין עצמו; אולם נכסיו של הקטין לא ישמשו למטרות אלה, אלא במידה שבית המשפט אישר שההורים אינם יכולים לקיים את משק הבית המשפחתי ולספק צרכי הקטין.
24. הסכם בין הורים
החיים בנפרד
היו הורי הקטין חיים בנפרד – בין שנישואיהם אוינו, הותרו או הופקעו, בין שעדיין קיימים ובין שלא נישאו – רשאים הם להסכים ביניהם על מי מהם תהיה האפטרופסות לקטין, כולה או מקצתה, מי מהם יחזיק בקטין, ומה יהיו זכויות ההורה שלא יחזיק בקטין לבוא עמו במגע; הסכם כזה טעון אישור בית המשפט והוא יאשרו לאחר שנוכח כי ההסכם הוא לטובת הקטין, ומשאשר, דינו – לכל ענין זולת ערעור – כדין החלטת בית המשפט.
25. קביעת בית המשפט
הסכם בין ההורים
לא באו ההורים לידי הסכם כאמור בסעיף 24, או שבאו לידי הסכם אך ההסכם לא בוצע, רשאי בית המשפט לקבוע את הענינים האמורים בסעיף 24 כפי שייראה לו לטובת הקטין, ובלבד שילדים עד גיל 6 יהיו אצל אמם אם אין סיבות מיוחדות להורות אחרת.
26. הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו
הורה שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה בנוגע לרכושו של ילדו הקטין, או מזניח חובות אלה, או שנסקפת ממנו סכנה לרכושו של הקטין, רשאי בית המשפט להורות שיחולו עליו, בשינויים המחוייבים, ההוראות החלות על אפטרופסות לפי הסעיפים 44, 50 עד 54, 58 ו-59, כולן או מקצתן.
27. שלילת האפטרופסות או הגבלתה
הורה של קטין שבית משפט שלום נקט כלפיו בדרך האמורה בסעיף 3(3) או (4) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), תשי"ך-1960, רשאי בית המשפט לשלול ממנו את אפטרופסותו על הקטין או להגבילה; הוא הדין אם הוכח להנחת דעתו של בית המשפט כי נתמלאו התנאים שבהם היה בית משפט שלום נוקט כלפי ההורה בדרך האמורה.
- 27א. (א) הורה שהורשע בפסק דין חלוט בביצוע עבירה מהעבירות המנויות להלן, תישלל אפטרופסותו על ילדו הקטין:
- (1) עבירת רצח או ניסיון לרצח שביצע כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו שלו;
 - (2) עבירת אינוס שביצע באחד מילדיו.
 - (3) עבירת חבלה בכוונה מחמירה שביצע כלפי ההורה האחר של הקטין או כלפי אחד מילדיו שלו.
- (ב) הורה שהוגש נגדו כתב אישום בשל ביצוע עבירה מהעבירות המנויות בסעיף קטן (א)1 או (2), תישלל אפטרופסותו על ילדו הקטין זמנית עד זיכויו או עד מתן פסק דין חלוט המרשיעו בביצוע העבירה.
- (ג) (1) הוראות סעיף קטן (א) יחולו גם על נאשם שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 (להלן – חוק טיפול בחולי נפש);
- (2) הוראות סעיף קטן (ב) יחולו גם על נאשם שבית המשפט קבע כי יש ראיות לכאורה כי ביצע את המעשה והוא אינו מסוגל לעמוד לדין לפי הוראות סעיף 15(א) לחוק טיפול בחולי נפש.
- (ד) אין בהוראות סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) כדי לגרוע מחובת מזונות של הורים לילדיהם או מחובות אחרות החלות על הורה לפי כל דין.

- (ה) (1) בית המשפט רשאי, לבקשת הורה שנשללה אפטרופסותו על ילדו לפי סעיף קטן (א), (ב) או (ג), לקבוע כי הוראות אותם סעיפים קטנים לא יחולו לגביו, כולן או חלקן, ככלל או לעניין מסוים, אם מצא כי מתקיימות נסיבות חריגות ויוצאות דופן המצדיקות זאת וכי הדבר הוא לטובת הקטין; בקשה כאמור יכול שתוגש גם על ידי הקטין עצמו או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו;
- (2) לא ייתן בית המשפט החלטה לפי פסקה (1) אלא לאחר שקיבל תסקיר בכתב מאת עובד סוציאלי לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955;
- (3) אין בפנייה לבית המשפט בבקשה לפי פסקה (1) כדי לעכב את שלילת האפטרופסות מההורה לפי הוראות סעיף קטן (א), (ב) או (ג), כל עוד לא קבע בית המשפט אחרת;
- (4) הורה שחזר והגיש בקשה לפי פסקה (1), רשאי בית המשפט למחוק את בקשתו על הסף, כולה או חלקה, לאחר עיון בבקשה בלבד או לאחר שקיבל תגובה מקדמית מהמשיב, אם לא חל שינוי נסיבות המצדיק את פתיחת ההליך מחדש; הוראות פסקה (2) לא יחולו על החלטת בית המשפט לפי פסקה זו.
- (ו) בית המשפט הדין בבקשה לפי סעיף קטן (ה) ימנה לקטין שמלאו לו 14 שנים והאפטרופסות עליו נשללה אפטרופוס לדין בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972, לייצגו בהליך בבקשה כאמור, אלא אם כן שוכנע מטעמים שיירשמו כי אין בייצוג הקטין כדי לקדם את טובתו או את הבאת רצונו בפני בית המשפט, לפי העניין.
- (ז) בסעיף זה –
 "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;
 "אינוס" – עבירה לפי סעיף 345 או 351(א) לחוק העונשין;
 "חבלה בכוונה מחמירה" – עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין;
 "מעשה סדום" – (נמחקה)
 "ניסיון לרצח" – עבירה לפי סעיף 305 לחוק העונשין;
 "רצח" – עבירה לפי סעיף 300(א) או 301א לחוק העונשין.
- (א) 1.27. הורה שאפטרופסותו נשללה (א) על אף האמור בכל דין, הורה שאפטרופסותו נשללה לפי סעיף 27 או 27א לא יהיה משיב בבקשה בעניין ילדו הקטין בהליך המתנהל בעניינו; הוראות סעיף זה לא יחולו בהליכים לפי חוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.
- (ב) בקשה לפי כל דין של הורה שאפטרופסותו נשללה לפי סעיף 27 או 27א, בעניין ילדו הקטין, לרבות בקשה בעניין קשר בינו ובין ילדו, תוגש בצירוף ראיות לכאורה המעידות על התקיימות שני אלה: בירור הבקשה נדרש לטובת הקטין וחל שינוי נסיבות המצדיק את בירורה; הבקשה תידון אם בית המשפט מצא שצורפו הראיות הנדרשות כאמור, ורשאי בית המשפט למחוק את הבקשה על הסף אף ללא תגובת המשיב.
27. הוראות סעיף 16 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, יחולו בשינויים המחויבים גם על הטיפולים האלה הניתנים לקטין:
- (1) טיפול רגשי או סוציאלי שניתן על ידי עובד סוציאלי;
- (2) טיפול שניתן במרכזי הטיפול הייעודיים לטיפול בילדים ובני נוער נפגעי תקיפה מינית שמפעיל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים או מי מטעמו.
28. מת אחד ההורים, תהא האפטרופסות על הקטין להורה השני; ואולם רשאי בית המשפט, בנוסף על אותו הורה, למנות לקטין אפטרופוס באופן כללי או לעניינים שיקבע בית המשפט; והוא הדין אם אחד ההורים הוכרז פסול-דין, או שאינו מסוגל למלא חובותיו לפי פרק זה, או שבית המשפט קבע, בהחלטה מנומקת, כי ההורה נמנע, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיו האמורות, כולן או מקצתן, או שהאפטרופסות

הורה
שאפטרופסותו
נשללה

טיפול
שהורה הורשע או
הואשם בביצוע
עבירת מין או
אלימות כלפיו

אפטרופוס
בנוסף
על הורה

לקטין נשללה ממנו על ידי בית המשפט, וכן אם אחד ההורים אינו ידוע, או שלא היה נשוי להורה השני ולא הכיר בקטין כבילדו.

מת הורה של קטין, רשאי בית המשפט, אם ראה שהדבר הוא לטובת הקטין, להחליט בבקשת הורי המת בעניין הקשר בינם ובין הקטין. 28א.

(א) בית המשפט רשאי, אם ראה שהדבר הוא לטובת הקטין, להחליט בבקשת הורי הוריו בעניין הקשר בינם ובין הקטין. 28ב.

(ב) בקשה לפי סעיף זה ולפי סעיף 28א תוגש לבית המשפט בדרך של בקשה ליישוב סכסוך ותופנה ליחידת הסיוע שבבית המשפט; שר המשפטים יקבע הוראות בעניין דרך הגשת הבקשה והדיון בה.

הוגבלה אפוטרופסותו של אחד ההורים, רשאי בית המשפט, בנוסף על ההורים, למנות לקטין אפוטרופוס לעניינים שיקבע. 29.

לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס בנוסף על הורה, אלא אם ראה סיבה מיוחדת לכך לטובת הקטין ולאחר שניתנה הזדמנות להורה להשמיע טענותיו; מונה אפוטרופוס כאמור, יחולו הוראות הסעיפים 45 ו-46 בשינויים המחוייבים. 30.

מי שהקנה לקטין נכס במתנה או בצוואה והתנה שניהול הנכס יהיה בידי אחד מהורי הקטין בלבד או בידי אדם זולת הורי הקטין, תנאו קיים על אף האמור בפרק זה; צוין אדם זולת ההורים לנהל נכס כזה, יחולו עליו הוראות הפרק השלישי, כולל סעיף 64. 31.

הוראות פרק זה אינן גורעות מחובת ההורים לתשלום מזונות לילדיהם הקטינים לפי הוראות חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959. 32.

פרק שני: ייפוי כוח מתמשך

סימן א': הגדרות

בפרק זה – 32א. "בעל כשירות" – מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח מתמשך, מטרותיו ותוצאותיו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – בהינתן התאמות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"הנחיות מקדימות למיופה כוח" – כמשמעותן בסימן ו';

"חוות דעת מומחה" – חוות דעת, תעודה או אישור מומחה שקבע השר לפי סעיף 83(ב);

"חוק השליחות" – חוק השליחות, התשכ"ה-1965;

"ייפוי כוח רפואי" – כמשמעותו בסעיף 32טו;

"ממנה" – מי שממנה מיופה כוח לפי הוראות סימן ב';

"מסוגל להבין בדבר" – מי שמסוגל להבין בעניין מסוים ולקבל החלטות בקשר אליו;

"עניינים אישיים" – לרבות עניינים הנוגעים לרווחתו האישית של אדם, לצרכיו היום-יומיים, למקום מגוריו, לבריאותו, או לענייניו הגופניים, הנפשיים או החברתיים, ולמעט עניין הנוגע לרכושו.

"מסוגל להבין בדבר" – מי שמסוגל להבין בעניין מסוים ולקבל החלטות בקשר אליו;

"עניינים אישיים" – לרבות עניינים הנוגעים לרווחתו האישית של אדם, לצרכיו היום-יומיים, למקום מגוריו, לבריאותו, או לענייניו הגופניים, הנפשיים או החברתיים, ולמעט עניין הנוגע לרכושו.

סימן ב': מינוי מיופה כוח

אדם בגיר שהוא בעל כשירות רשאי, בייפוי כוח מתמשך שנתן לפי הוראות פרק זה (בפרק זה – ייפוי כוח מתמשך), למנות אדם אחר, אחד או יותר, שיהיה מוסמך לפעול בשמו בעניינים כאמור בסעיף קטן (ב) ולייצגו בקשר לעניינים אלה (בפרק זה – מיופה כוח), והכול כפי שיפרט הממנה בייפוי הכוח המתמשך ובהתאם להוראות לפי פרק זה. 32ב. (א)

(ב) ייפוי כוח מתמשך יכול שיהיה בענייניו האישיים של הממנה, כולם או חלקם, או בענייניו רכוש, כולם או חלקם, ורשאי הממנה למנות את אותו אדם למיופה כוח לעניינים אישיים ולמיופה כוח לענייניו רכוש.

רשאי להתמנות למיופה כוח, יחיד שמתקיימים לגביו כל אלה: 32ג. (א)

(1) מלאו לו 18 שנים;

- (2) לא מונה לו אפוטרופוס ולא נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך בעניינו, כל עוד המינוי כאמור בתוקף;
- (3) לגבי מיופה כוח לענייני רכוש – בעת החתימה על ייפוי הכוח ובעת כניסתו לתוקף מתקיימים בו שני אלה:
- (א) הוא לא הוכרז פושט רגל לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ס-1980, ולא ניתן לו הפטר;
- (ב) הוא אינו לקוח מוגבל חמור כמשמעותו בסעיף 3 לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981;
- (4) הוא אינו נותן לממנה טיפול רפואי כהגדרתו בחוק זכויות החולה, טיפול סוציאלי, סיעודי או שיקומי, תמורת תשלום, במישרין או בעקיפין;
- (5) הוא אינו מספק לממנה מגורים תמורת תשלום, במישרין או בעקיפין, למעט אם הוא קרוב של הממנה;
- (6) הוא אינו עורך הדין או בעל המקצוע שלפניו נערך ייפוי הכוח המתמשך, לפי סעיף 32 יד או 32 טו.
- (ב) לא יהיה אדם מיופה כוח לפי פרק זה, ולא יסכים להיות מיופה כוח, של יותר משלושה אנשים, אלא אם כן הוא קרובו של הממנה.
- מינה אדם לפי סימן זה שני מיופי כוח או יותר שיפעלו במשותף, יחולו על מיופי הכוח הוראות סעיף 46(1) עד (4), בשינויים המחויבים, אם לא קבע הממנה אחרת בייפוי הכוח; התפנה מקומו של אחד ממיופי הכוח או שחדל לפעול, באופן זמני או לצמיתות, ימשיכו מיופי הכוח האחרים לפעול בהתאם לייפוי הכוח ולהוראות לפי פרק זה, כל עוד לא קבע הממנה אחרת בייפוי הכוח.
- הממנה רשאי לקבוע בייפוי הכוח מיופה כוח מחליף שיבוא במקומו של מיופה הכוח אם מינויו יפקע; פקע מינויו של מיופה הכוח, יהיה המחליף מיופה הכוח.
- סימן ג': סמכויות מיופה כוח**
- (א) מיופה כוח מוסמך לקבל בשם הממנה כל החלטה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח שאותה היה מוסמך הממנה לקבל ולבצע בשם הממנה כל פעולה בקשר לאותם עניינים שאותה היה הממנה רשאי לבצע, למעט פעולה שלפי מהותה או לפי דין יש לבצעה באופן אישי, וכן רשאי הוא לקבל מידע שהממנה רשאי לקבל בקשר לעניינים שבייפוי הכוח, והכול בכפוף להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח ולהוראות בית המשפט כאמור בסעיף 32 כז.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולות אלה:
- (1) המרת דת;
- (2) קבלת החלטות או ביצוע פעולות שהיה מוסמך הממנה לעשות בשמו של אדם אחר או מתוקף היותו הורה או אפוטרופוס;
- (3) מתן הסכמה למסירת ילד לאימוץ;
- (4) השתתפות בבחירות;
- (5) כל פעולה או הבעת רצון שמטופל, מיופה כוחו או אפוטרופוסו רשאים או מוסמכים לבצע או להביע, לפי חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005;
- (6) עריכת צוואה, קביעת מוטבים לגבי סכומים שיש לשלם עקב מותו של אדם לפי סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולה מהפעולות המנויות להלן, אלא אם כן הוסמך לכך במפורש בייפוי הכוח:
- (1) מתן תרומות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובסכום שצוין בו, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים.

- (ב) מתן מתנות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובערך שקבע הממנה, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, והכול למעט מתנות הנהוגות בנסיבות העניין.
- (ג) מתן הלוואות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובסכום שצוין בו, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים.
- (ד) פעולה משפטית אחרת או כמה פעולות משפטיות הקשורות זו בזו, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששוויון הכולל עולה על 100,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 500,000 שקלים חדשים.
- (ה) ביצוע פעולות במוצר פנסיוני, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (בחוק זה – מוצר פנסיוני), למעט –
- (1) הגשת בקשה לקבלת קצבה בהגיעו לגיל הפרישה לפי סעיף 3 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004;
 - (2) משיכת כספים מקרן השתלמות שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;
 - (3) משיכת כספים מקופת גמל לתגמולים שקבע שר המשפטים בצו, בהתייעצות עם שר האוצר, שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;
- (2) (א) מתן הסכמה לבדיקה פסיכיאטרית, לטיפול פסיכיאטרי או לאשפוז, והכול בבית חולים כהגדרתו בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, או לשחרור מאשפוז כאמור, בתנאים שקבע הממנה.
- (ב) הסכמת מיופה כוח לפי פסקה זו לא תהיה תקפה אם במועד שבו התבקשה ההסכמה מתנגד הממנה לבדיקה, לטיפול או לאשפוז, אלא אם כן ייפוי הכוח המתמשך לעניין זה נחתם גם בפני פסיכיאטר, והממנה הסמיך במפורש את מיופה הכוח לתת הסכמה למרות התנגדותו.
- (ג) לא ייחתם ייפוי כוח מתמשך לפי פסקת משנה (ב), אלא לאחר שפסיכיאטר כאמור הסביר לממנה את משמעות ההסכמה כאמור ואת תוצאותיה ונוכח לדעת כי הממנה הבין את הדברים וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון, בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו.
- (ד) הסכמת מיופה הכוח במקרה של התנגדות כאמור בפסקת משנה (ב) לא תהיה תקפה לאשפוז העולה על 48 שעות או אם באותה העת הממנה מסוגל לתת הסכמה מדעת.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולה משפטית מהפעולות המנויות להלן, אלא אם כן נתן לכך בית המשפט אישור מראש:
- (1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
 - (2) עסקה במקרקעין, למעט השכרה של נכס לתקופה שאינה עולה על חמש שנים שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, לא חלות עליה;
 - (3) המחאה או שעבוד של זכות לקבלת זכות במקרקעין;
 - (4) השכרה שחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, חל עליה;

- (5) הסתלקות מחלק או ממנה בעיזבון או העברה או שעבוד של חלק או מנה בעיזבון ;
- (6) מתן תרומה בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכול ובלבד שניתנה לכך הסמכה מפורשת של הממנה ;
- (7) מתן מתנה שאינה נהוגה בנסיבות העניין ; ואם ניתנה הסמכה מפורשת – מתנה כאמור בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך ;
- (8) פעולה משפטית אחרת, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששוויין עולה על 500,000 שקלים חדשים, או על 100,000 שקלים חדשים – אם לא ניתנה הסמכה מפורשת כאמור בסעיף קטן (ג) ;
- (9) משיכת כספים מקופת גמל בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור ;
- (10) מתן ערבות או מתן הלוואה ; ואם ניתנה הסמכה מפורשת למתן הלוואה – בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך ;
- (11) התחייבות לביצוע פעולה מהפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (10).
- (ה) (1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), הסמכויות הנתונות לאפוטרופוס לפי רשימת החיקוקים המנויה בתוספת השנייה יהיו נתונות גם למיופה כוח, בשינויים המחויבים ובכפוף לתנאים שייקבעו בתוספת האמורה, ובלבד שאותה סמכות נכללת בעניינים שנמסרו למיופה הכוח בייפוי הכוח המתמשך, ובכפוף להוראות שנקבעו בייפוי הכוח המתמשך ;
- (2) השר, לאחר התייעצות עם השר הממונה על ביצועו של חיקוק ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות, בצו, את התוספת השנייה.
- (ו) על אף האמור בסעיפים 5 ו-16 לחוק השליחות, מיופה כוח יהיה מוסמך למנות שלוח לצורך ייצוגו של הממנה בהליכים משפטיים, ובכל הנוגע לענייני רכוש – הוא יהיה מוסמך למנות שלוח לביצוע סמכויות מבין הסמכויות שהוענקו לו בייפוי הכוח, והכול בכפוף להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח ולהוראות בית המשפט כאמור בסעיפים 32כז ו-32כח, ואולם מיופה כוח לא יהיה מוסמך למנות מיופה כוח אחר לפי הוראות פרק זה.
- (ז) הוראות סעיף 48 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין פעולה משפטית בין הממנה לבין מיופה הכוח, בן זוגו או קרוביו של מיופה הכוח ולעניין פעולה משפטית בין שני ממנים שמינו מיופה כוח אחד ; ואולם –
- (1) אם הסמיכו שני הממנים במפורש בייפוי הכוח את מיפה הכוח לייצגם בפעולה משפטית ביניהם מוסמך מיופה הכוח לייצגם אף בלא אישור כאמור באותו סעיף ;
- (2) מיופה הכוח מוסמך לייצג את הממנה לעניין פעולה ביניהם, בלא אישור כאמור באותו סעיף, אם מיופה הכוח הוא קרוב של הממנה ומנהל עמו משק בית משותף והממנה הסמיך אותו במפורש לעניין פעולה הקשורה בניהול השוטף של משק הבית המשותף.
- (א) מיופה כוח חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות ולנהוג בתום לב לשמירת ענייניו של הממנה ולא לטובת ענייניו שלו.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 32ט, בעל מקצוע שהתמנה כמיופה כוח כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.
- (ג) הוראות סעיף 57 יחולו לעניין מיופה כוח, בשינויים המחויבים.
- (א) במילוי תפקידיו והפעלת סמכויותיו יפעל מיופה כוח בהתאם לעקרונות אלה :

חיובי מיופה הכוח

32.ז.

(א)

דרכי פעולתו של מיופה כוח

32.ח.

(א)

- (1) שמירה על כבודו של הממנה, בדרך שתגביל את זכויותיו וחירותו במידה הפחותה ביותר ;
- (2) שמירה, ככל האפשר, על פרטיות הממנה ;
- (3) בדרך שתאפשר לממנה לממש את יכולותיו ולשמור על מרב עצמאותו האפשרית, בהתאם ליכולותיו.
- (ב) עם כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, יסביר מיופה הכוח לממנה מהם תפקידיו וסמכויותיו כמיופה כוח, בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו של הממנה, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין.
- (ג) מיופה הכוח ימסור לממנה מידע שיש בידו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים של הממנה ומידע הנוגע לטיפולו של מיופה הכוח בענייני הממנה, בלשון המובנת לו ובהתאם ליכולת הבנתו, ויסייע לו בנגישות למידע אחר הנוגע לענייניו או הדרוש לשם קבלת החלטות בעניינים הנוגעים לו.
- (ד) מיופה הכוח יסייע לממנה ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהממנה מסוגל לכך.
- (ה) מיופה הכוח יפעל בדרך שתאפשר לממנה לשמור על ערכיו התרבותיים והדתיים וכן יסייע לו להשתתף בחיי הקהילה, לרבות בפעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.
- (ו) מיופה הכוח יפעל בדרך שתאפשר לממנה לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.
- (ז) מיופה הכוח יתייעץ, לפי הצורך, עם גורמים מקצועיים, בני משפחה וחברים קרובים של הממנה וייעזר בהם לשם קידום ענייניו של הממנה.
- (ח) מיופה כוח, לרבות מיופה כוח שמונה לאדם שמצבו ויכולת הבנתו משתנים מזמן לזמן או מעניין לעניין, יפעל במילוי תפקידיו תוך התחשבות בשינויים במצבו או בהבנתו של הממנה, לרבות לעניין שמיעת דעתו, התייעצות עמו, התחשבות ברצונותיו ועידודו לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו בזמנים או בעניינים שבהם הוא מסוגל לכך.
- (א) 32 ט. קבלת דרכי החלטות בענייניו של הממנה
- מיופה הכוח ישמע את דעת הממנה, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו, וייתיעץ עמו, אם ניתן לברר את דעתו ; לשם כך ימסור מיופה הכוח לממנה את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נושא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של מיופה הכוח, אם ישנה, והטעמים ביסודה ; לעניין סעיף זה, "ניתן לברר את דעתו" ו"מסוגל להבין בדבר" – לרבות לאחר שניתן לו מידע בדרך האמורה בסעיף קטן (ז).
- (ב) בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו יפעל מיופה כוח לפי המפורט להלן :
- (1) אם נתן הממנה הנחיות מקדימות באותו עניין – בהתאם להנחיות המקדימות, בכפוף להוראות סימן ו' ;
- (2) אם לא נתן הממנה הנחיות מקדימות – לפי רצונו של הממנה, אם ניתן לברר את דעתו ולאחר שניתן לו מידע כאמור בסעיף קטן (א) ;
- (3) אם לא ניתן לברר את דעתו של הממנה – בהתאם לרצון הממנה כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מייפוי הכוח או מהתנהגותו בעבר וכן בהתחשב בהשקפת עולמו ואורח חייו של הממנה כפי שהיו בעבר ;
- (4) אם לא ניתן לעמוד על רצונו של הממנה – יפעל מיופה הכוח בהתאם לטובת הממנה ותוך נקיטת דרכי הפעולה שבסעיף 32 ח.
- (ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפעל מיופה הכוח בהתאם לרצונו של ממנה שלא נתן הנחיות מקדימות, אם הוא סבור כי הפעולה או ההחלטה יגרמו לממנה פגיעה של ממש ; נתן אדם הנחיות מקדימות, יחולו ההוראות סימן ו'.
- (ד) ממנה רשאי לקבוע בייפוי הכוח במפורש, לעניין מסוים או לכלל העניינים שבייפוי הכוח, כי הוא מבקש שמיופה כוח יעדיף את רצונו הקודם כפי שבא לידי ביטוי בהנחיות מקדימות או באופן אחר שקבע הממנה (בסעיף קטן זה –

רצון קודם) על פני רצונו לאחר שחדל להיות מסוגל להבין בדבר; קבע הממנה הוראה כאמור, יפעל מיופה הכוח בעניינים שנכללו בהוראה לפי רצונו הקודם של הממנה, לאחר שניסה בעצמו או באמצעות בני משפחה ואנשים אחרים להגיע עמו להסכמה בנוגע להחלטה או לפעולה לפני ההנחיה המקדימה שבה מדובר.

- (ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד) –
- (1) בעניין אישי מהותי לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצונו של הממנה אם הוא מתנגד לכך בשעת המעשה או בסמוך לכך;
- (2) בעניין רפואי מהותי לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצונו של הממנה אם הוא מתנגד לכך בשעת המעשה או בסמוך לכך.
- (ו) מיופה הכוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בהתאם להוראות סעיף 32כז, בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (ג) עד (ה).
- (ז) מידע והסברים שעל מיופה כוח למסור לממנה לפי סעיף זה ולפי סעיף 32ח, יימסרו לממנה בלשון פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כמשמעותו באותו חוק.
- 32י. היה הממנה אדם שאינו מסוגל להבין בעניין שלגביו ניתן ייפוי כוח, רשאי מיופה כוח לפעול לפיו רק אם היה ייפוי כוח מתמשך וניתנו לגביו אישור הפקדה של האפוטרופוס הכללי לפי סעיף 32יז ואישור על קבלת הודעה על כניסתו לתוקף לפי סעיף 32יט, ובכפוף להוראות חוק זה.
- 32יא. (א) על פעולה שהתבצעה בלא הרשאה של הממנה או בחריגה מייפוי הכוח המתמשך כלפי צד שלישי יחולו הוראות סעיף 6(ב) לחוק השליחות; בית המשפט רשאי לאשר את הפעולה בדיעבד אם הממנה הסכים לכך.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), היה פגם במינויו של מיופה כוח, תהיה פעולה של מיופה כוח על פי ייפוי כוח מתמשך בת-תוקף ובלבד שנעשתה כלפי אדם שפעל בתום לב ובתמורה וניתנו לגבי ייפוי הכוח אישור הפקדה של האפוטרופוס הכללי לפי סעיף 32יז ואישור על קבלת הודעה על כניסתו לתוקף לפי סעיף 32יט.
- 32יב. (א) מיופה כוח יהיה זכאי לקבל שכר בעבור ביצוע תפקידו מנכסי הממנה, אם קבע זאת הממנה בייפוי הכוח, בגובה השכר שנקבע בייפוי הכוח.
- (ב) מיופה כוח רשאי לנכות מנכסי הממנה את ההוצאות הסבירות שהוציא לשם הפעלת סמכויותיו לפי ייפוי הכוח.

סימן ד': ייפוי כוח מתמשך

- 32יג. (א) ייפוי כוח מתמשך יינתן בכתב לפי טופס שייקבע בתקנות.
- (ב) בייפוי כוח מתמשך יפרט הממנה את העניינים שבהם מוסמך מיופה הכוח לפעול בשמו, ואם הוא מוסמך לבצע בשמו פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 32ו(ג) – יפרט גם את אותן פעולות; כמו כן, הממנה רשאי לכלול בייפוי הכוח הנחיות מקדימות והוראות לעניין כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח ולעניין פקיעתו.
- (ג) בייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים יציין הממנה במפורש אם מיופה הכוח מוסמך לפעול בשמו בעניינים בריאותיים, ואם כן – באילו עניינים, ורשאי הממנה למנות מיופה כוח שיוסמך לפעול בשמו רק בעניינים הנוגעים לבריאותו כאמור בסעיף 32טו; מינה אדם מיופה כוח לכלל ענייניו האישיים ולא סייג מהם במפורש את העניינים הבריאותיים, יחול ייפוי הכוח המתמשך גם על עניינים אלה.

- (ד) הסבר ומידע כאמור בסעיפים 32(ג) ו-32(טו) יינתנו לממנה בלא נוכחותו של מיופה הכוח, בלשון פשוטה המובנת לו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך מתן התאמות נגישות אם נדרשות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
- (ה) הממנה יאשר בחתימתו על ייפוי הכוח כי הוא מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח, מטרותיו ותוצאותיו וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון, בלא שהופעלו עליו לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו.
- (ו) הממנה רשאי לצרף לייפוי כוח מתמשך חוות דעת מומחה המעידה על היותו בעל כשירות בעת עריכת ייפוי הכוח.
- (ז) בייפוי כוח מתמשך רשאי הממנה לקבוע אדם אחד או יותר שיהיה על מיופה הכוח ליידעם בדבר כוונתו להודיע לאפוטרופוס הכללי על כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח; הממנה רשאי לקבוע אדם נוסף שאותו יידע מיופה הכוח, אם לא יהיה ניתן למסור את ההודעה לאדם שבחר.
- (ח) בייפוי כוח מתמשך יציין הממנה גורם שמיופה הכוח ידווח לו על החלטות ופעולות כאמור בסעיף 32ז.
- (ט) על אף האמור בכל דין, ייפוי כוח שנערך לפי חוק זה אינו טעון אישור אחר.
- (י) תקנות לפי סעיף זה וסעיפים 32ד ו-32ט, למעט תקנות בנושא ההכשרה לפי סעיף 32(דא), טעונות אישור של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
- (א) ייפוי כוח מתמשך יחתם בידי הממנה לפני עורך דין שעבר הכשרה לעניין עריכת ייפוי כוח מתמשך, כפי שתיקבע בתקנות, ואין לו עניין אישי בייפוי הכוח.
- (ב) התעורר ספק אצל עורך הדין בדבר היותו של אדם בעל כשירות, לרבות עקב מוגבלות המשליכה על מסוגלותו להבין את טיבו של ייפוי הכוח, משמעותו, מטרותיו ותוצאותיו, יפנה אותו עורך הדין למומחה, כפי שיקבע לעניין זה השר בהסכמת שר הבריאות ושר הרווחה והשירותים החברתיים, כדי שיחווה את דעתו בדבר היותו של הממנה בעל כשירות.
- (ג) עורך הדין שלפניו נחתם ייפוי הכוח יביא לידיעת הממנה ויסביר לו בלשון פשוטה המובנת לו את המפורט להלן:
- (1) המשמעויות המשפטיות של ייפוי כוח מתמשך;
 - (2) החלופות הקיימות בדין לייפוי כוח מתמשך, לרבות אפוטרופסות ומתן הנחיות מקדימות לשם מינוי אפוטרופוס כאמור בסעיף 35א;
 - (3) עניינים שניתן לכלול בייפוי כוח מתמשך, ובכלל זה הוראות לעניין מועד כניסתו לתוקף, הנחיות מקדימות, הגבלה לסוגי עניינים והוראות בעניין יידוע;
 - (4) מצבים שבהם לא תידרש הסמכה מפורשת, עניינים שבהם נדרשת הסמכה מפורשת לפי חוק זה כאמור בסעיף 32(ג), ועניינים שבהם נדרש אישור בית המשפט כאמור בסעיף 32(ד);
 - (5) האפשרויות העומדות לפניו לבקש ליידע אדם נוסף בעת כניסת ייפוי הכוח לתוקף ולבחור למי ובאיזה אופן ידווח מיופה הכוח על פעולותיו לאדם אחר או לאפוטרופוס הכללי, כאמור בסעיף 32ט;
 - (6) האפשרות לבטל את ייפוי הכוח או לקבוע שהוא יעמוד בתוקפו גם אם יבקש לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות כאמור בסעיף 32כג.
- (ד) לייפוי כוח מתמשך תצורף הסכמתו של מיופה הכוח לשמש מיופה כוח, שנחתמה בפני עורך דין לאחר שהסביר לו את משמעות ייפוי הכוח, ואישורו כי קרא והבין את משמעותו, אחריותו וסמכויותיו לפיו וכי הוא עומד בתנאי הכשירות לשמש מיופה כוח לפי פרק זה.
- (ה) עורך הדין שבפניו נחתם ייפוי הכוח, יאשר על גבי הטופס כי הממנה חתם בפניו על ייפוי הכוח במועד הנקוב בו לאחר שהביא לידיעתו את הפרטים המפורטים בסעיף קטן (ג), וכי נוכח לדעת כי הממנה מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח, מטרותיו ותוצאותיו והתרשם, לאחר שנתן על כך את דעתו, כי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול של מצוקתו או חולשתו.

- ייפוי כוח רפואי (א) 32טו. (א) ייפוי כוח מתמשך המסמיך את מייפה הכוח לפעול בשמו של הממנה רק בעניינים הנוגעים לבריאותו (בחוק זה – ייפוי כוח רפואי), יכול שייחתם בפני בעל מקצוע או עורך דין על גבי טופס שיקבע השר בהסכמת שר הבריאות; לעניין סעיף זה, "בעל מקצוע" – כל אחד מאלה:
- (1) רופא מורשה כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;
 - (2) עובד סוציאלי כהגדרתו בסעיף 2 לחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996;
 - (3) פסיכולוג הרשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977;
 - (4) אח או אחות מוסמכים.
- (ב) ייפוי כוח רפואי מסמיך את מיופה הכוח גם בעניינים הנוגעים לבדיקה או לטיפול פסיכיאטרי בקהילה וכן לקבלת מידע בנוגע לבדיקה, טיפול או אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי לפי חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, והכול אלא אם כן קבע הממנה אחרת.
- (ג) בעל המקצוע שבפניו נחתם ייפוי כוח רפואי יאשר כי התרשם שהממנה הבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח ואת האפשרות לכלול בו הנחיות מקדימות והתרשם כי יפויי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון.
- (ד) לייפוי כוח רפואי תצורף הסכמתו של מיופה הכוח שנחתמה בפני בעל מקצוע או עורך דין, המאשר שמיופה הכוח קרא והבין את משמעותו, אחריותו וסמכויותיו לפיו.
- דיווח לאדם מיועד (א) 32טז. (א) הממנה יציין בייפוי הכוח המתמשך אדם אחד או יותר, שיהיה על מיופה הכוח לדווח להם על החלטות או פעולות בנושאים המנויים בייפוי הכוח (בפרק זה – אדם מיועד), במועדים ובאופן שקבע הממנה, זולת אם קבע הממנה במפורש אחרת, והוא רשאי לקבוע כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי.
- (ב) אדם מיועד לא יהיה קרוב של מיופה הכוח, אלא אם כן מיופה הכוח הוא קרוב הממנה.
- (ג) הממנה רשאי לקבוע כי לאדם מיועד יועבר העתק מייפוי הכוח.
- (ד) אדם מיועד רשאי לדרוש ממיופה הכוח מידע על החלטות שקיבל ופעולות שביצע בנושאים המנויים בייפוי הכוח; השר רשאי לקבוע בטופס סוגי החלטות או פעולות שיובאו לידיעת אדם מיועד אלא אם כן נקבע אחרת בייפוי הכוח.
- (ה) ציין הממנה בייפוי הכוח המתמשך כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי, יודיע על כך הממנה לאפוטרופוס הכללי עם הפקדת ייפוי הכוח, ויחולו על מיופה הכוח מיום כניסת ייפוי הכוח לתוקף הוראות סעיפים 51 ו-53, בשינויים המחויבים.
- הפקדת ייפוי כוח (א) 32יז. (א) ייפוי כוח מתמשך יופקד אצל האפוטרופוס הכללי; ההפקדה תהיה במסירת עותק מקורי של ייפוי הכוח בידי הממנה עצמו או בידי עורך הדין שבפניו הוא נחתם; הפקדת ייפוי הכוח היא תנאי מוקדם לכניסתו לתוקף.
- (ב) ייפוי כוח רפואי שלא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף קטן (א) יהיה תקף לשנה; נכנס ייפויי הכוח לתוקף במהלך אותה שנה, ימשיך לעמוד בתוקפו, בכפוף להוראות חוק זה.
- (ג) הופקדו כמה ייפויי כוח מתמשכים באותם עניינים, ייפוי הכוח האחרון באותו עניין הוא הקובע.
- (ד) האפוטרופוס הכללי או מי שהוא הסמיכו לכך יאשר בכתב, על גבי העותק של ייפוי הכוח המתמשך שנמסר לו, כי ייפוי הכוח הופקד כאמור בסעיף קטן (א); אישור כאמור יהיה ראיה לכאורה לכך שהאדם הנקוב בייפוי הכוח כממנה נתן את ייפוי הכוח וכי ייפוי הכוח ניתן לכל המאוחר ביום ההפקדה.
- (ה) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הפקדת ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף זה ושמירתו, וכן לקבוע אגרות בשל הפקדת ייפוי כוח מתמשך או בשל קבלת מידע עליו או העתק ממנו.

קבלת מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך	32 יח. (א)	זכאים לקבל מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך והעתק ממנו –
		(1) הממנה ; (2) מיופה הכוח ; (3) היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו וכן עובד סוציאלי לעניין סדרי דין שמונה לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, לשם מילוי תפקידם לעניין חוק זה.
	(ב)	ממועד כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, זכאים קרובי הממנה ואדם מיועד לקבל מידע על הפקדת ייפוי הכוח, על זהותם של מיופה הכוח ושל אדם מיועד ועל סוגי העניינים שלגביהם ניתן ייפוי הכוח, אלא אם כן הגביל הממנה בייפוי הכוח המתמשך את זכאותם כאמור והודיע על כך לאפוטרופוס הכללי בעת הפקדת ייפוי הכוח המתמשך.
	(ג)	השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע בעלי תפקידים וגופים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (א)(3) שיהיו זכאים לקבל מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך או העתק ממנו.
	(ד)	השר רשאי לקבוע תנאים ונסיבות שבהן זכאי צד שלישי לקבל, אחרי כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, אישור מהאפוטרופוס הכללי כי ייפוי כוח מתמשך שהוצג לפניו הופקד אצל האפוטרופוס הכללי וכי האפוטרופוס הכללי קיבל הצהרה על כניסתו לתוקף.
כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך	32 יט. (א)	(1) ייפוי כוח מתמשך ייכנס לתוקפו במועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר, בעניין שלגביו ניתן ייפוי הכוח המתמשך, ובכלל זה לקבל החלטות בקשר אליו, ובלבד שמיופה הכוח מסר לאפוטרופוס הכללי הצהרה כי התקיימו התנאים לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, כולו או חלקו, וכי קוימו חובות היידוע; היתה חוות דעת מומחה תנאי לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, תצורף להצהרה חוות הדעת; (2) קיבל האפוטרופוס הכללי הצהרה כאמור בפסקה (1), ימסור למיופה הכוח אישור כי ייפוי הכוח נכנס לתוקף, וישלח הודעה על כך לממנה ולאדם המיועד.
	(ב)	על אף האמור בסעיף קטן (א), בייפוי כוח מתמשך בענייני רכוש רשאי הממנה לקבוע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו מיד לאחר שניתן או במועד מאוחר יותר, אף אם באותו מועד יהיה הממנה מסוגל להבין בדבר; ואולם עד למועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר יהיה דינו של ייפוי הכוח המתמשך כדין ייפוי כוח שניתן לפי חוק השליחות.
	(ג)	הממנה רשאי לקבוע בייפוי כוח מתמשך את הדרך שבה ייקבע כי הוא אינו מסוגל להבין בדבר, בין באמצעות חוות דעת מומחה ובין בדרך אחרת, ובלבד שלא ייקבע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו לפי החלטתו של מיופה הכוח בלבד, ורשאי הממנה לקבוע מבחנים שונים לכל עניין; לא קבע הממנה כאמור, יראו אותו כמי שאינו מסוגל להבין בדבר אם נקבע בחוות דעת מומחה שנמסרה למיופה הכוח כי הממנה אינו מסוגל להבין בדבר; מיופה הכוח יהיה מוסמך לתת הסכמה בשם הממנה לביצוע הבדיקה הדרושה לשם עריכת חוות הדעת האמורה.
	(ד)	מיופה הכוח יידע את הממנה ואת מי שקבע הממנה בייפוי הכוח על התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, לפני שיודיע לאפוטרופוס הכללי על כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, ואם התגורר הממנה אצל קרוב או במעון דרך קבע – יידע מיופה הכוח את הקרוב או את מנהל המעון שבו מתגורר הממנה, לפי העניין.
אי-שלילת כשרותו המשפטית של הממנה	32 כ. (א)	אין בכניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, כשלעצמה, כדי לשלול את כשרותו המשפטית של אדם.
הממנה תקופת תוקפו של ייפוי כוח מתמשך	32 כא. (א)	הממנה רשאי לקבוע בייפוי כוח מתמשך הוראות לעניין פקיעת תוקפו של ייפוי הכוח, לרבות המועד לפקיעתו; לא קבע הממנה כאמור וייפוי הכוח נכנס

לתוקפו כאמור בסעיף 32, יהיה ייפוי הכוח תקף עד לפקיעתו או לביטולו בהתאם להוראות סעיפים 32כב, 32כג או 32כט.

(ב) אחת לשלוש שנים מיום הפקדת ייפוי הכוח המתמשך וכל עוד הוא לא נכנס לתוקף לפי סעיף 32, ישלח האפוטרופוס הכללי הודעה לממנה על כך כדי לוודא שהממנה מעוניין שיפוי הכוח ימשיך לעמוד בתוקפו ועל זכותו לבטלו או לשנותו.

(ג) לא הודיע הממנה על רצונו לבטל את ייפוי הכוח או לשנותו, ימשיך ייפוי הכוח לעמוד בתוקפו.

32כב. ייפוי כוח מתמשך יפקע בהתקיים אחד מאלה, והודעה על כך תימסר לאפוטרופוס הכללי על ידי מיופה הכוח או מטעמו, ואם ייפוי הכוח טרם נכנס לתוקף – על ידי הממנה:

(1) תנאי שהממנה קבע בייפוי הכוח המתמשך כי בהתקיימו יפקע תוקפו של ייפוי הכוח;

(2) פטירת הממנה או מיופה הכוח;

(3) חדלו להתקיים במיופה הכוח התנאים שבסעיף 32ג;

(4) מיופה הכוח מונה בשל היותו בעל מקצוע כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים ורישיונו נשלל;

(5) מיופה הכוח הודיע בכתב לממנה כי הוא אינו מעוניין לשמש מיופה כוח; לא היה הממנה בעל כשירות או מסוגל להבין בדבר באותו מועד, יודיע על כך מיופה הכוח גם לבן זוגו של הממנה או לקרוב אחר;

(6) מיופה הכוח היה בן זוגו של הממנה וקשר הנישואין פקע לאחר מתן ייפוי הכוח המתמשך, אלא אם כן צוין במפורש אחרת בייפוי הכוח;

(7) מיופה הכוח היה ידוע בציבור של הממנה וחדל לנהל עמו משק בית משותף מתוך כוונה לפרק את חיי המשפחה באופן קבוע; מיופה כוח כאמור יפסיק לפעול לפי ייפוי הכוח ויודיע על כך לממנה; ייפוי הכוח יפקע לפי פסקה זו מיום מסירת ההודעה לאפוטרופוס הכללי או לממנה, לפי המאוחר.

32כג. (א) ממנה רשאי למסור למיופה הכוח הודעה בכתב על ביטול ייפוי כוח מתמשך שנתן; ביטול ייפוי הכוח המתמשך ייכנס לתוקפו במועד מסירת ההודעה כאמור.

(ב) הממנה ימסור לאפוטרופוס הכללי הודעה בכתב על ביטול ייפוי הכוח; ואולם אין באי-מסירת ההודעה לאפוטרופוס הכללי כדי לפגוע בתוקפו של הביטול אם מיופה הכוח קיבל הודעה על כך בהתאם להוראות סעיף קטן (א).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), חזר בו הממנה מהודעת הביטול והביע את רצונו שמיופה הכוח ימשיך בתפקידו, רשאים מיופה הכוח או הממנה לפנות לבית המשפט בבקשה לחידוש תוקפו של ייפוי הכוח; קיבל בית המשפט את הבקשה, יקבע את המועד לחידוש ייפוי הכוח.

(ד) ממנה רשאי לקבוע במפורש בייפוי כוח מתמשך כי הוא יעמוד בתוקפו גם אם יודיע על רצונו לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות; קבע ממנה כאמור ואולם ביקש לבטל את ייפוי הכוח המתמשך לאחר שהוא חדל להיות מסוגל להבין בדבר, ימשיך ייפוי הכוח לעמוד בתוקפו, ואולם הממנה או מיופה הכוח רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לבטלו; ראה בית המשפט כי התקיימו נסיבות המצדיקות את ביטול ייפוי הכוח, יבטלו ויחולו הוראות סעיף 32כט(ה) ו-ו).

32כד. (א) בביטול ייפוי הכוח או בפקיעתו חייב מיופה הכוח – ובמותו חייבים יורשיו – למסור לממנה או למי שקבע בית המשפט את נכסי הממנה הנמצאים בידו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה.

(ב) במקרה של פטירת הממנה, יהיה מיופה הכוח לענייני רכוש מוסמך, אלא אם כן הממנה קבע אחרת, וכל עוד אין גורם אחר שהוסמך כדין לטפל באותם עניינים ולמשך תקופה שלא תעלה על 90 ימים, אף בלא פנייה לבית המשפט לנקוט פעולות אלה:

(1) לשלם מכספי הממנה תשלומים שוטפים בעבור שירותים שניתנו לו או הקשורים ברכושו בתקופת תוקפו של ייפוי הכוח;

(2) לשלם מכספי הממנה הוצאות סבירות לקבורה ואבלות; הוצאות כאמור ישולמו לפי המקובל בנסיבות העניין או בהתאם להנחיות שנתן בעניין הממנה;

(3) לנהל נכס מושכר או עסק הדורש ניהול שוטף.

(ג) התעורר צורך בביצוע פעולות החורגות מהאמור בסעיף קטן (ב) לשם שמירת טובת הממנה או רכוש, ובנסיבות מיוחדות לשם מניעת נזק לעיזבון, בית המשפט רשאי להורות שמיופה הכוח לענייני רכוש יהיה חייב ומוסמך לבצע, והכול בהתאם להוראות שיקבע ולתקופה שיקבע.

32כה. הוראות חוק השליחות יחולו, בשינויים המחויבים, על ייפוי כוח מתמשך, ככל שאין הוראה אחרת לפי פרק זה.

32כו. על אף הוראות חוק השליחות והוראות כל דין, שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך לא תסתיים רק משום שהממנה חדל להיות בעל כשירות.

סימן ה': סמכויות בית משפט בקשר לייפוי כוח מתמשך

32כז. (א) בית המשפט רשאי, מיוזמתו או לבקשת מי מהמנויים בסעיף קטן (ב), לתת הוראות בכל עניין הנוגע להפעלת סמכויותיו של מיופה כוח וכן רשאי בית המשפט, לבקשת מיופה כוח, לאשר פעולה שעשה בעניין כאמור, ובלבד שהממנה לא נתן הנחיות מקדימות למיופה הכוח באותם עניינים; נתן הממנה הנחיות מקדימות למיופה הכוח בעניין מהעניינים כאמור, יחולו הוראות סעיף 32לא(ו).

(ב) בקשה למתן הוראות לפי סעיף קטן (א) רשאים להגיש הממנה, קרובו או ידיד קרוב שלו, מיופה כוח או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.

(ג) בית המשפט ייתן הוראות כאמור בסעיף זה בהתאם להוראות סעיף 32ט.

32כח. (א) בית המשפט רשאי להגביל את העניינים בייפוי הכוח שלגביהם יוסמך מיופה כוח לפעול או לקבוע תנאים לפעולותיו, כתנאי להמשך פעילותו, אם ראה כי בהעדר הגבלות ותנאים כאמור תיגרם לממנה פגיעה של ממש או אם שוכנע כי מיופה הכוח אינו פועל בהתאם להוראות סעיף 32ט וכי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; הגביל בית המשפט את העניינים שבהם מוסמך מיופה כוח לפעול, רשאי למנות את מיופה הכוח המחליף שקבע הממנה; לא קבע הממנה כאמור, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לממנה בעניינים האחרים שבייפוי הכוח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 68.

(ב) בית המשפט רשאי למנות לאדם אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח בהתקיים התנאים שבסעיף 33א, בעניינים שנכללו בייפוי הכוח, אם ראה כי בהעדר מינוי כאמור תיגרם לממנה פגיעה של ממש; מינה בית המשפט אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח לפי סעיף קטן זה, יחולו לעניין פעולותיהם של מיופה הכוח ושל האפוטרופוס באותם עניינים הוראות סעיף 46.

(ג) (1) ציין אדם שהוא אפוטרופוס של קרובו, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, בצוואתו שקוימה כדן את שמו של מי שהוא מבקש כי ימונה לקרובו כאפוטרופוס לעניין רכוש שהוא מוריש, ימנה בית המשפט את מי ששמו צוין בצוואה כאפוטרופוס לעניין אותו רכוש, ובלבד שמצא כי התקיימו התנאים למינוי אפוטרופוס לפי סעיפים 33 ו-33א, ויורה לו לפעול בהתאם להנחיות שנקבעו בצוואה, אם נקבעו, והכול זולת אם ראה בית המשפט כי לשם שמירת זכויותיו והאינטרסים של האדם יש לסטות מההוראות הצוואה;

(2) מינה בית המשפט אפוטרופוס כאמור בפסקה (1) נוסף על מיופה הכוח, יפעלו האפוטרופוס ומיופה הכוח ככל הניתן בשיתוף פעולה, ואם קבע בית המשפט כי האפוטרופוסות תחול לעניין הרכוש האמור במשותף עם מיופה הכוח – יחולו הוראות סעיף 46;

(3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מההוראות חוק הירושה, התשכ"ה-1965.

32כט. (א) בית המשפט רשאי לבטל ייפוי כוח מתמשך או מינוי על פיו, בהתקיים אחד מאלה:

תחולת השליחות חוק

דינה של שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך

מתן הוראות ואישור פעולות

הגבלת עניינים ומינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח

ביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט

- (1) מיופה הכוח לא מפעיל את הסמכויות שבייפוי הכוח כראוי וכתוצאה מכך נגרמת לממנה פגיעה של ממש או שהוא אינו פועל לפי רצונו של הממנה כאמור בסעיף 32ט;
- (2) ייפוי הכוח ניתן כתוצאה ממרמה, מניצול או מהפעלת לחץ או השפעה בלתי הוגנת על הממנה או שהוא ניתן בעת שהממנה לא היה בעל כשירות;
- (3) בית המשפט ראה כי לשם שמירת ענייניו של הממנה אין די בייפוי הכוח ויש למנות לו אפוטרופוס שידאג לענייניו, כולם או חלקם.
- (ב) בקשה לביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט לפי סעיף זה וכן בקשה להגבלת ייפוי כוח מתמשך או למינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח לפי סעיף 32כח, רשאים להגיש היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, הממנה, קרובו או ידיד קרוב שלו, ורשאי בית המשפט לבטל ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף זה גם ביוזמתו.
- (ג) לא יבטל בית המשפט ייפוי כוח מתמשך אלא אם כן ראה כי לא ניתן להגיע לתוצאה שלשמה נועד הביטול בדרך של הגבלת ייפוי הכוח, קביעת תנאים בו, מינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח בכפוף להוראות סעיף 33א, או בכל דרך אחרת שבסמכותו המגבילה פחות את ההתערבות בייפוי הכוח.
- (ד) מונו כמה מיופי כוח בייפוי כוח אחד, רשאי בית המשפט לבטל את המינוי על פי ייפוי הכוח לגבי כולם או חלקם.
- (ה) התקיימו התנאים לביטול ייפוי כוח מתמשך או מינוי על פיו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לממנה בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 33א ובהתאם להוראות פרק רביעי; ביטל בית המשפט ייפוי כוח לפי סעיף קטן (א)3, ייתן עדיפות למינויו של מיופה הכוח כאפוטרופוס, ככל שהוא מתאים לכך.
- (ו) נתן הממנה הנחיות מקדימות למיופה כוח, בייפוי כוח מתמשך שבוטל, ומינה בית המשפט אפוטרופוס באותם עניינים, יקבע בית המשפט את האמור בהנחיות המקדימות כהנחיות לפעולתו של האפוטרופוס שמינה, אלא אם כן ראה שלשלם מניעת פגיעה של ממש בממנה נדרש לסטות מהן.
- 32ל. בטרם יחליט בית המשפט על הגבלת העניינים או קביעת תנאים שבהם מוסמך מיופה כוח לפעול או על מינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח, לפי סעיף 32כח או על ביטול ייפוי כוח ומינוי אפוטרופוס במקומו של מיופה כוח, לפי סעיף 32כט, ישמע בית המשפט את הממנה, אלא אם כן קבע מטעמים שיירשמו שלא ניתן לברר את דעתו בעניין.

שמיעת הממנה

סימן ו': הנחיות מקדימות למיופה כוח

- (א) 32לא. ממנה רשאי לתת בייפוי כוח מתמשך הנחיות מקדימות למיופה הכוח, שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי מיופה הכוח בעניינים הנכללים בייפוי הכוח.
- (ב) התעורר צורך לקבל החלטה או לבצע פעולה בשם הממנה, שבקשר אליה נתן הנחיה מקדימה, יפעל מיופה הכוח בהתאם להנחיה המקדימה; הנחיה מקדימה הניתנת לפירושים תפורש לפי אומד דעתו של הממנה כפי שהוא משתמע מתוך ההנחיה המקדימה ומנסיבות העניין; היתה הנחיה מקדימה בלתי אפשרית לקיום אך ניתן לקיימה בשינויים שאין בהם כדי לשנות את מהותה (בסעיף זה – קיום בקירוב), רשאי מיופה הכוח לקיימה בקירוב.
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מיופה הכוח יהיה פטור מלפעול בהתאם להנחיה מקדימה בהתקיים אחד מאלה:
- (1) קבלת ההחלטה או ביצוע הפעולה הם בלתי אפשריים ולו בקיום בקירוב, או כרוכים בהוצאה כספית שאין בידי הממנה להוציאה בשים לב להיקף רכושו של הממנה ולצרכיו האישיים בהווה ואלה הצפויים בעתיד;
- (2) קבלת ההחלטה או ביצוע הפעולה הם בלתי חוקיים או שהם עלולים לגרום פגיעה חמורה לממנה.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מיופה הכוח לא יפעל בהתאם להנחיה מקדימה

מתן
מקדימות
הנחיות
למיופה
כוח

(1) אם הממנה מסוגל באותה שעה להבין את העניין שלגביו ניתנה ההנחיה ואת משמעות ההחלטה או הפעולה, ומביע רצון לסטות מההנחיה;

(2) בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם הממנה מתנגד בשעת מעשה לקיום ההנחיה, גם לאחר שמיופה הכוח ניסה להגיע עמו להסכמה.

(ה) הוסמך מיופה כוח לפעול בעניין מסוים שבו ניתנה הנחיה מקדימה, והתקיימו התנאים שבסעיף קטן (ג) או (ד) הפוטרים אותו מלפעול לפי ההנחיה המקדימה, יפעל באותו עניין בהתאם להוראות סעיף 32ט כאילו לא ניתנה הנחיה מקדימה בנושא זה.

(ו) מיופה כוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בקשר להנחיה מקדימה שיש קושי בביצועה או בבקשה לפעול לפי הנחיה מקדימה שהממנה מתנגד לביצועה, כדי שבית המשפט יקבע אם התקיימו לגביה הוראות סעיף קטן (ג) או (ד).

תוקפן של הנחיות מקדימות 32לב. הנחיות מקדימות יהיו תקפות כל עוד לא בוטלו בידי נותן בהתאם להוראות סעיף 32כג, בשינויים המחויבים, אלא אם כן קבע בית המשפט כי נוכח הנסיבות האמורות בסעיף 32לא אין מקום לפעול בהתאם להן.

אי-תחולה 32לג. הוראות סימן זה לא יחולו על מתן הנחיות מקדימות למיופה כוח בקשר לטיפול רפואי בחולה הנוטה למות, כמשמעותן בחוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005.

שמירת וניהול חשבונות מידע 32לד. (א) מיופה כוח ישמור תיעוד לגבי החלטות מהותיות שקיבל בשם הממנה ולגבי פעולות שפעל בענייניו וכן ישמור את חוות דעת המומחה לעניין הכניסה לתוקף.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה, ובכלל זה הוראות לעניין התקופות לשמירת התיעוד בהתאם לסוגי המסמכים שיקבע.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין ניהול חשבונות הממנה על ידי מיופה הכוח.

מנגנון תלונות 32לה. (א) באפוסטרופוס הכללי יוקם מנגנון לבירור תלונות בכל הנוגע לביצוע תפקידים של מיופי כוח הפועלים לפי יפויי כוח מתמשכים שנכנסו לתוקף (בחוק זה – מנגנון בירור תלונות).

(ב) האפוסטרופוס הכללי ימנה ממונה על בירור תלונות כאמור בסעיף קטן (א) שיהיה אחראי לקבלת התלונות ולבירורן לפי פרק זה (בחוק זה – הממונה על התלונות); הממונה על התלונות יהיה עובד המדינה והודעה על מינויו תפורסם ברשומות.

(ג) רשאי להגיש תלונה למנגנון בירור התלונות הממנה או קרובו וכל אדם אחר הסבור כי מיופה הכוח פועל בניגוד להוראות לפי חוק זה או פוגע בזכויותיו או באינטרסים של הממנה.

(ד) מנגנון בירור התלונות יכול להתאמות נגישות בהתאם להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

(ה) הממונה על התלונות לא יברר תלונה שהיא –

(1) תלונה בעניין התלוי ועומד בבית המשפט או שבית המשפט הכריע בו לגופו;

(2) תלונה קנטרנית או טורדנית על פניה או עוסקת בזוטי דברים;

(3) תלונה בעניין שלגביו כבר הוגשה תלונה לממונה על התלונות או לגורם אחר המוסמך לבררה, והיא התבררה ונענתה לגופה ואין הצדקה בנסיבות העניין לשוב ולבדוק אותה.

(ו) לשם בירור תלונה יהיו לממונה על התלונות הסמכויות הנתונות לנציב לתלונות הציבור לפי סעיף 41(ד) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], ורשאי הוא להיעזר לשם כך במפקח שמונה לפי סעיף 67ג שיהיו נתונות לו הסמכויות המפורטות באותו סעיף, בשינויים המחויבים.

(ז) הממונה על התלונות רשאי להביא לפני גורם מוסמך את תוצאות בירור התלונה כדי שישקול לנקוט את האמצעים הנדרשים לדעתו לשמירת ענייניו של הממנה, והכול בהתאם להוראות שיקבע האפוסטרופוס הכללי בנהלים; העלה

בירור התלונה חשש שנעברה עבירה פלילית, יביא הממונה על התלונות את העניין לידיעת משטרת ישראל.

(ח) תוצאות בירור התלונה יימסרו למתלונן ואם נמצאה תלונה מוצדקת במלואה או בחלקה, יעביר הממונה על התלונות את תוצאות בירור התלונה גם לאדם המיועד, ובלבד שהעניין נוגע לעניינים שלגביהם חלה חובת הדיווח כאמור בסעיף 32טז, והכול תוך שמירה על פרטיותם של הממנה ושל כל אדם אחר.

פרק שלישי: האפוטרופוסים על פי מינוי

אימתי אפוטרופוס	יתמנה	33.	(א)	בית המשפט רשאי למנות אפוטרופוס –
				(1) לקטין ששני הוריו מתו או שהוכרזו פסולי-דין או שהאפוטרופוסות לקטין נשללה מהם לפי סעיף 27, או הוגבלה לפי סעיף 29 או שהם אינם מסוגלים למלא כלפי הקטין את חובותיהם לפי הפרק השני או שהם נמנעים, ללא סיבה סבירה, מלמלא את חובותיהם האמורות, כולן או מקצתן ;
				(2) לקטין – בנסיבות האמורות בסעיף 28 או בסעיף 29 ;
				(3) לפסול-דין ;
				(4) לאדם אחר שאינו יכול, דרך קבע או דרך ארעי, לדאוג לענייניו, כולם או מקצתם, ואין מי שמוסמך ומוכן לדאוג להם במקומו ;
				(5) לאדם שאין עדיין אפשרות לזהותו ;
				(6) לעובר.
			(ב)	בקשה למינוי אפוטרופוס לאדם יכול שתוגש בידי בן זוגו או קרובו או בידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.
		33א.	(א)	לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם בגיר לפי סעיף 33(א)(4), אלא אם כן ראה כי התקיימו כל אלה :
				(1) בלא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של האדם ;
				(2) לא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי ייפוי כוח מתמשך שערך האדם בעניינים שלגביהם מתבקש המינוי ;
				(3) לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בדרך המגבילה פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו, לאחר שבחן את החלופות בנסיבות העניין, לרבות האפשרות למנות תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב.
			(ב)	נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם שאינו מסוגל לדאוג לענייניו אך מסוגל לקבל החלטות בקשר אליהם, אלא בנסיבות מיוחדות ולאחר שנוכח שאין מי שמוכן ומסוגל לסייע לו לדאוג לענייניו בלא מינוי כאפוטרופוס ; מינה בית המשפט אפוטרופוס לאדם כאמור ייתן הוראות באשר לתפקידיו ולסמכויותיו של האפוטרופוס, בשים לב להוראות סעיפים קטנים (ה) ו-(ו), ובלבד שלא יוסמך האפוטרופוס לקבל החלטה בשמו של אדם בניגוד לרצונו.
			(ג)	(1) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם בגיר לפי סעיף 33(א)(4), שהפקיד ייפוי כוח מתמשך אצל האפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף קטן (א)(2), אלא אם כן מתקיימים התנאים למינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח לפי סעיף 32כח(ב) או שיפוי הכוח או מינוי על פיו בוטלו לפי סעיף 32כט ;
				(2) מינה בית המשפט אפוטרופוס לאדם כאמור בפסקה (1) והפקיד אותו אדם הנחיות מקדימות אצל האפוטרופוס הכללי, יורה בית המשפט לאפוטרופוס שמינה לפעול בהתאם להן או לקיימן בקירוב להן כאמור בסעיף 32לא, אלא אם כן התקיים תנאי מהתנאים המנויים בסעיפים קטנים (ג) עד (ד) של הסעיף האמור.
			(ד)	בית המשפט הממנה אפוטרופוס לבגיר לפי סעיף 33(א)(4) יפרט בהחלטתו עניין אחד או יותר שיימסרו לאפוטרופוס מבין העניינים האלה :
				(1) עניין מסוים או עניינים מסוימים שיקבע בית המשפט ;

- (2) עניינים רפואיים ;
- (3) עניינים אישיים ;
- (4) ענייני רכוש.
- (ה) בבוא בית המשפט לקבוע את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס שמונה לפי סעיף זה יצמצם בית המשפט ככל האפשר את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בלי לקבוע עניינים נוספים.
- (ו) בבוא בית המשפט לקבוע את תקופת המינוי של אפוטרופוס שמונה לפי סעיף זה ישקול לצמצם את התקופה אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס בתקופה קצרה יותר.
- (ז) בית המשפט רשאי לתת בצו המינוי הוראות בנוגע לפעולתו של אפוטרופוס ולקבוע תנאים והגבלות לגבי פעולתו כאמור.
- (ח) בנימוקיו למינוי יתייחס בית המשפט לשיקולים ששקל במינוי האפוטרופוס לפי סעיף זה, לרבות לעניין תקופת המינוי.
- 33ב. מי שניתן לו ייפוי כוח שאינו ייפוי כוח מתמשך אשר היה בתוקף עד למועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר, רשאי לפנות לבית המשפט ולבקש להתמנות אפוטרופוס לאדם בעניין שלגביו ניתן ייפוי הכוח, ובית המשפט רשאי למנותו אם ראה כי יש צורך למנות אפוטרופוס לפי סעיף 33א באותם עניינים וכי טובת הממנה היא למנות את אותו מיופה כוח כאפוטרופוס לאותם עניינים, ובלבד שהממנה לא נתן באותו עניין ייפוי כוח מתמשך או הנחיות מקדימות כאמור בסעיף 32ללא שבהן ביקש את מינויו של אדם אחר כאפוטרופוס.
34. (א) יכול להתמנות אפוטרופוס אחד מאלה :
- (1) יחיד ;
- (2) תאגיד ;
- (3) האפוטרופוס הכללי ;
- (4) ועדת אפוטרופסות לנפגעי השואה לגבי נפגעי השואה שהרכבה :
- (1) נציג משרד הבריאות ;
- (2) נציג גוף המטפל בענייני נפגעי השואה.
- מינה בית המשפט תאגיד להיות אפוטרופוס, רשאי הוא לקבוע יחיד שיבצע את תפקידי האפוטרופוס מטעם התאגיד.
- (ב) השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים הנדרשים לאישור של תאגידים ושל אפוטרופסים מקצועיים להתמנות אפוטרופוסים, לרבות לעניין תנאי כשירותם והכשרה וכן לעניין מספר מרבי של אנשים שיש להם אותו אפוטרופוס ; לעניין זה, "אפוטרופוס מקצועי" – מי שמונה אפוטרופוס לשלושה אנשים לפחות שאינם קרוביו.
35. (א) בית המשפט ימנה לאפוטרופוס מי שנראה לו בנסיבות הענין מתאים ביותר לטובת האדם, תוך התחשבות ברצונו.
- (ב) במינוי אפוטרופוס לקטין לפי סעיף 33(א) ייתן בית המשפט עדיפות לאדם מתאים שהוא בן משפחתו של הקטין, אלא אם כן מצא כי בנסיבות הענין יהיה זה לטובת הקטין למנות לו אפוטרופוס שאינו בן משפחתו ; בסעיף קטן זה, "בן משפחה" – אח, אחות, הורה של הורה, אח או אחות של הורה, בן זוג או בת זוג של הורה.
- 35א. (א) אדם בגיר שהוא בעל כשירות רשאי לתת הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס (בסעיף זה – הנחיות מקדימות) שבהן יפרט את שמו של יחיד או תאגיד, אחד או יותר, שהוא מבקש כי ימונה לו כאפוטרופוס בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 33א, וכן רשאי הוא לתת הנחיות מקדימות שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי האפוטרופוס שימונה לו כאמור, בין שפירט את שמו של האדם שהוא מבקש כי ימונה לו כאפוטרופוס ובין אם לאו ; לעניין זה, "בעל כשירות"

– מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס, מטרותיהן ותוצאותיהן.

(ב) הנחיות מקדימות לפי סעיף זה ייערכו בכתב לפי טופס שייקבע בתקנות ויחתמו בפני עורך דין; טופס הנחיות מקדימות המתייחס גם לעניינים רפואיים ייקבע בהסכמת שר הבריאות.

(ג) הנחיות מקדימות לפי סעיף זה יופקדו אצל האפוטרופוס הכללי; ההפקדה תהיה במסירת עותק מקורי של ההנחיות בידי הממנה בעצמו או על ידי עורך הדין שבפניו הן נערכו; הפקדת ההנחיות המקדימות היא תנאי מוקדם לכניסתן לתוקף.

(ד) על אף האמור בסעיף 35, נתן אדם הנחיות מקדימות ומצא בית המשפט כי יש למנות לו אפוטרופוס לפי סעיף 33א, ימנה בית המשפט לאפוטרופוס את האדם ששמו צוין בהן כאפוטרופוס ויורה לו לפעול בהתאם להנחיות המקדימות, אלא אם כן התקיימו הנסיבות המפורטות בסעיף 32לא(ג) או (ד), או אם סבר בית המשפט כי מינוי האדם שצוין כאפוטרופוס או כי קיום ההנחיות המקדימות יפגעו פגיעה של ממש באדם.

(ה) על הנחיות מקדימות לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 32יג, 32יד, 32טו, 32ז, 32ח, 32יט, 32כא, 32כב(1) ו-2, 32כג, 32לא, 32לב ו-32לג, בשינויים המחויבים.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 167.

36. לפני מינוי האפוטרופוס ישמע בית המשפט את דעת האדם אם הוא מסוגל להבין בדבר וניתן לברר דעתו. שמיעת האדם על ידי בית המשפט

37. לא יתמנה אפוטרופוס אלא מי שהביע לבית המשפט את הסכמתו לכך. הסכמת האפוטרופוס

38. אפוטרופוס של קטין חייב לדאוג לצרכי הקטין, לרבות חינוכו, לימודיו, הכשרתו לעבודה ולמשלח-יד ועבודתו, וכן חייב הוא בשמירת נכסי הקטין, ניהולם ופיתוחם; הוא רשאי להחזיק בקטין ולקבוע את מקום מגוריו והוא מוסמך לייצגו; והכל אם לא הגביל בית המשפט את תפקידי האפוטרופוס, והוא הדין, בשינויים המחויבים, באפוטרופוס של פסול-דין. תפקידי האפוטרופוס לקטין ולפסול-דין

39. (א) אפוטרופוס שאינו של קטין או של פסול-דין חייב לדאוג לעניינים שנמסרו לו על-ידי בית המשפט ולפעול לשמירת הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם ולקבל החלטות בקשר אליהם והכול בהתאם להוראות פרק שלישי. תפקידי אפוטרופוס של אפוטרופוס אחר

(ב) השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר האחריות והחובות של אפוטרופוס כאמור בסעיף קטן (א), שיחולו אם בית המשפט לא נתן בעת המינוי או לאחר מכן הוראה אחרת, ובדבר הכישורים של בעלי תפקידים בתאגיד המתמנה אפוטרופוס; הוראות כאמור יכול שייקבעו בהתאם לסוגי האפוטרופסות, ורשאי השר לקבוע הוראות לעניין אפוטרופסים שהם תאגידים, היקף פעילותם ובעלי תפקידים בהם, ועל אפוטרופסים מקצועיים כהגדרתם בסעיף 34.

40. אין במינוי אדם כאפוטרופוס כדי לחייבו במזונותיו של האדם שהוא אפוטרופוסו. פטור ממזונות

41. (בוטל)

42. (בוטל)

43. (בוטל)

44. בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשתו של האדם שמונה לו אפוטרופוס, האפוטרופוס או של היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או של צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לתת לאפוטרופוס הוראות בכל ענין הנוגע למילוי תפקידו; וכן רשאי בית המשפט, לבקשת האפוטרופוס, לאשר פעולה שעשה. הוראות המשפט בית-ה

45. בית המשפט רשאי אם ראה סיבה מיוחדת לכך, למנות לאדם יותר מאפוטרופוס אחד; משעשה כן, יחליט בית המשפט אם להטיל את תפקידי האפוטרופסות על האפוטרופסים במשותף או לחלקם ביניהם. מינוי אפוטרופסים אחדים

46. הטיל בית המשפט תפקידי אפוטרופסות על שני אפוטרופסים או יותר במשותף, יחולו ההוראות הבאות זולת אם הורה בית המשפט אחרת: דין אפוטרופסים משותפים

- (1) האפוטרופסים חייבים לפעול תוך הסכמה; בענין שדעותיהם חלוקות, יפעלו כפי שיחליט בית המשפט;
- (2) פעולה של אחד או של אחדים מן האפוטרופסים טעונה הסכמת האחרים או אישור בית המשפט, מראש או למפרע;
- (3) בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מהאפוטרופסים לפעול על דעת עצמו;
- (4) האפוטרופסים אחראים לאדם יחד ולחוד;
- (5) נתפנה מקומו של אחד מן האפוטרופסים או שחדל לפעול, זמנית או לצמיתות, חייבים האחרים להודיע על כך מיד לבית המשפט, והם חייבים ומוסמכים להמשיך בתפקידיהם כל עוד לא קבע בית המשפט אחרת.
47. (א) האפוטרופוס מוסמך לעשות כל הדרוש למילוי תפקידיו; בפעולות המנויות להלן אין הוא מוסמך לייצג את האדם שהוא אפוטרופוסו מבלי שבית המשפט אישרן מראש:
- (1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;
- (2) עסקה במקרקעין, למעט השכרה של נכס לתקופה שאינה עולה על חמש שנים שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, לא חלות עליה;
- (3) המחאה או שעבוד של זכות לקבלת זכות במקרקעין;
- (4) השכרה שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, חלות עליה;
- (5) הסתלקות מחלק או ממנה בעיזבון, או העברה או שעבוד של חלק או מנה בעיזבון;
- (א5) מתן תרומה בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות לפי סעיף 35א (בסעיף זה – הנחיות מקדימות) או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכול ובלבד שניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות המקדימות;
- (ב5) מתן מתנה שאינה נהוגה בנסיבות העניין, ואם ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות מקדימות – בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;
- (ג5) פעולה משפטית אחרת, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששוויין עולה על 100,000 שקלים חדשים, אלא אם כן ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות מקדימות; ניתנה הסמכה מפורשת כאמור, תובא לאישור בית המשפט פעולה משפטית כאמור ששווייה עולה על 500,000 שקלים חדשים;
- (ד5) משיכת כספים מקופת גמל בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור;
- (ה5) מתן ערבות או מתן הלוואה; ואם ניתנה הסמכה מפורשת למתן הלוואה – בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות או בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;
- (ו5) התחייבות לביצוע פעולה מהפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (ה5);
- (6) פעולה אחרת שבית המשפט קבע, בצו המינוי או לאחר מכן, כטעונה אישור כאמור.
- (ב) היתה דחיפות בביצוע פעולה לשם שמירת ענייניו של אדם, רשאי האפוטרופוס, במקרים מיוחדים, לבקש מבית המשפט אישור בדיעבד.
48. בפעולה משפטית בין האדם לבין האפוטרופוס שמונה לו או קרוביו של האפוטרופוס, זולת מתנות הניתנות לאותו אדם, ובפעולה משפטית בין שניים שמונה להם אותו

סמכויות
האפוטרופוס
ואישור
המשפט
בית

פעולות שיש בהן
ניגוד אינטרסים

אפוטרופוס, אין האפוטרופוס מוסמך לייצג אדם שהוא מונה כאפוטרופוס מבלי שבית המשפט או אפוטרופוס אחר שנתמנה למטרה זו אישרן מראש.

49. הגנת צד שלישי
פעולה של אפוטרופוס הטעונה הסכמה או אישור לפי סעיף 46(2) וסעיף 47(6) תהא בת-תוקף אף באין הסכמה או אישור כזה אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת שהיא טעונה הסכמה או אישור.
50. השקעות
כספי האדם שמונה לו אפוטרופוס, במידה שאינם דרושים לצרכיו השוטפים, חייב האפוטרופוס להחזיקם או להשקיעם כדרוש לשם שמירת הקרן והבטחת פירות באחד הדרכים שקבע לכך שר המשפטים בתקנות או בדרך שהורה בית המשפט.
51. פרטה
האפוטרופוס חייב להגיש לאפוטרופוס הכללי, תוך שלושים ימים מיום מינויו, פרטה של נכסי האדם שהוא אפוטרופוסו, כולל חובותיו, זולת אם פטר אותו האפוטרופוס הכללי בהתאם לנהלים שקבע מחובה זו או קבע מועד אחר להגשת הפרטה.
52. בית המשפט רשאי להורות –
(1) שהאפוטרופוס יגיש לאפוטרופוס הכללי, במועד שקבע, שומת שוויים של נכסי האדם שהוא אפוטרופוסו, ערוכה לתאריך שקבע בית המשפט;
(2) שהשומה האמורה תיערך על-ידי שמאי או על-ידי אדם אחר כפי שקבע בית המשפט.
53. חשבונות דו"ח ומתן ידיעות
האפוטרופוס חייב, בכל ענייני האפוטרופוסות, לנהל חשבונות, להגיש לאפוטרופוס הכללי דין וחשבון כפי שיורה, אך לפחות אחת לשנה ובגמר תפקידו או בפקיעת האפוטרופוסות, ולהמציא לאפוטרופוס הכללי ידיעות מלאות לפי דרישתו, זולת אם פטר אותו האפוטרופוס הכללי, בהתאם לנהלים שקבע, מחובת הגשת דין וחשבון או קבע מועד אחר להגשתו. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר החשבונות שעל אפוטרופוסים לנהל.
54. בדיקת דו"חות
שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בדבר אופן הגשת הפרטה והדו"חות ובדבר אופן בדיקתם, לרבות הגשתם באופן מקוון לעניין תאגידים ואפוטרופוסים מקצועיים כהגדרתם בסעיף 34, בידי האפוטרופוס הכללי, ורשאי הוא לקבוע סוגי דו"חות שהאפוטרופוס הכללי פטור מבדיקתם, בתנאים שייקבעו.
55. הוצאות האפוטרופוס
ההוצאות הסבירות שהאפוטרופוס הוציא במילוי תפקידיו חלות על האדם שהוא אפוטרופוסו, ורשאי האפוטרופוס להחזירן לעצמו מנכסי אותו אדם.
56. שכר האפוטרופוס
(א) בית המשפט רשאי לקבוע לאפוטרופוס שכר אם ראה טעם לכך בנסיבות הענין; שכר האפוטרופוס שנקבע על ידי בית המשפט חל על האדם שמונה לו אפוטרופוס ורשאי האפוטרופוס לקבלו מנכסי אותו אדם.
(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע כללים בדבר השכר שבית המשפט רשאי לקבוע לאפוטרופוסים.
57. אחריות האפוטרופוס
האפוטרופוס אחראי לנזק שגרם לאדם שהוא אפוטרופוסו או לרכושו. בית המשפט רשאי לפטרו מאחריותו, כולה או מקצתה, אם פעל בתום לב ונתכוון לטובת אותו אדם. האפוטרופוס אינו נושא באחריות אם פעל בתום לב לפי הוראות בית המשפט או קיבל אישורו, אם מראש ואם למפרע.
58. ערובה
בית המשפט רשאי, לפני מינויו של אפוטרופוס או אחרי כן, לדרוש שהאפוטרופוס ישעבד נכסים או ימציא ערבות להבטחת מילוי תפקידיו וחובותיו, ורשאי בית המשפט, בכל עת, לדרוש ערובה נוספת או לשחרר ערובה שניתנה, כולה או מקצתה.
59. מימוש הערובה
ערובה לפי סעיף 58 תינתן לזכות האדם שמונה לו אפוטרופוס, והאפוטרופוס הכללי מוסמך לייצגו בכל הנוגע למימושה.
60. התפטרות האפוטרופוס
האפוטרופוס רשאי, על-ידי הודעה בכתב לבית המשפט, להתפטר מתפקידו; ההתפטרות אינה תופסת אלא אם בא עליה אישור בית המשפט ומן היום שנקבע לכך באישור.
61. פיטורי האפוטרופוס
בית המשפט רשאי לפטר אפוטרופוס אם לא מילא תפקידיו כראוי או אם ראה בית המשפט סיבה אחרת לפיטוריו.
62. פקיעת האפוטרופוסות
אפוטרופוסות על קטין פוקעת בהגיעו לבגירות; על פסול-דין – עם ביטול פסלותו על-ידי בית המשפט; על מי שאינו קטין או פסול דין – אם קבע בית המשפט שחדלו סיבות

האפוטרופסות או שהושגה מטרתה; פקיעת אפוטרופסות כזאת היא מן היום שנקבע לכך על-ידי בית המשפט; אפוטרופסות על כל אדם פוקעת במותו.

63. (א) סיום תפקידו של האפוטרופוס

בהתפטרותו ובפיטוריו של האפוטרופוס ובפקיעת האפוטרופסות חייב האפוטרופוס – ובמותו חייבים יורשיו – למסור לאדם שמונה לו אפוטרופוס או למי שקבע בית המשפט את נכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס הנמצאים בידו או בפיקוחו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה.

(ב) על אף פקיעת האפוטרופסות, יהיה אפוטרופוס לענייני רכוש מוסמך, כל עוד אין גורם אחר שהוסמך כדין לטפל באותם עניינים ולמשך תקופה שלא תעלה על 90 ימים, אף בלא פנייה לבית המשפט לנקוט פעולות אלה:

(1) לשלם מכספי האדם תשלומים שוטפים בעבור שירותים שניתנו לו או הקשורים ברכושו בתקופת האפוטרופסות;

(2) לגבות מכספי האדם את שכר הטרחה שהוא זכאי לו;

(3) לשלם מכספי האדם הוצאות סבירות לקבורה ואבלות; הוצאות כאמור ישולמו לפי המקובל בנסיבות העניין או בהתאם להנחיות שנתן בעניין האדם;

(4) לנהל נכס מושכר של האדם או עסק הדורש ניהול שוטף.

(ג) התעורר צורך בביצוע פעולות החורגות מהאמור בסעיף קטן (ב) לשם שמירת טובת האדם או רכושו, ובנסיבות מיוחדות – לשם מניעת נזק לעיזבונו, בית המשפט רשאי להורות שהאפוטרופוס לענייני רכוש יהיה חייב ומוסמך לבצען, והכול בהתאם להוראות ולתקופה שיקבע.

64. (א) צוואה או מסמך הבעת רצון של הורה אפוטרופוס שהוא קרוב של קרוב של קטין

הורהו של קטין או אפוטרופוסו שהוא קרובו, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, רשאי לציין בצוואתו את שמו של יחיד שהוא מבקש כי ימונה לילדו או לקרובו כאפוטרופוס לאחר מותו.

(ב) אדם כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לציין במסמך שייערך לפי הוראות סעיף זה (בפרק זה – מסמך הבעת רצון) את שמו של מי שהוא מבקש כי ימונה לילדו או לקרובו כאפוטרופוס, אם בשל מוגבלות הוא יחדל להיות מסוגל לדאוג לילדו או לקרובו ולקבל החלטות לגביו.

(ג) אדם כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) רשאי לתת הנחיות בעניין מהעניינים הנתונים לפי חוק זה לשיקול דעת בית המשפט או האפוטרופוס, כדי שיקוימו על ידם לאחר מותו או אם יחדל להיות מסוגל לדאוג ולקבל החלטות לגבי ילדו או קרובו, לפי העניין.

(ד) מסמך הבעת רצון ייערך בכתב וייחתם בפני עורך דין, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 32ג, 32ד, 32יח, 32יט(א), 32כב(1) ו-32כג, בשינויים המחויבים.

(ה) ערך אדם צוואה או מסמך הבעת רצון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ייתן בית המשפט עדיפות למינוי מי ששמו צוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון, לפי העניין, כאפוטרופוס לקטין ויורה לאפוטרופוס לפעול בהתאם להנחיות שבצוואה או במסמך הבעת הרצון, והכול זולת אם ראה שטובת הקטין לסטות מהם ובכפוף לאמור בסעיף 28 בנוגע לאפוטרופסותו של ההורה האחר.

64א. (א) צוואה או מסמך הבעת רצון של אפוטרופוס של אפוטרופוס של בגיר

אפוטרופוס של אדם שהוא קרובו, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, רשאי לציין בצוואתו את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס לאחר מותו.

(ב) אדם כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לציין במסמך הבעת רצון את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס, אם יחדל להיות מסוגל לדאוג לבנו או לקרובו ולקבל החלטות לגביו.

(ג) אדם כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) רשאי לתת הנחיות בעניין מהעניינים הנתונים לפי חוק זה לשיקול דעת בית המשפט או האפוטרופוס, כדי שיקוימו על ידם לאחר מותו או אם יחדל להיות מסוגל לדאוג ולקבל החלטות לגבי בנו או קרובו, לפי העניין.

(ד) מסמך הבעת רצון ייערך בכתב וייחתם בפני עורך דין, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 32ג, 32ד, 32יח, 32יט(א), 32כב(1) ו-32כג, בשינויים המחויבים.

(ה) בטרם ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם או ייתן הנחיות מקדימות, ישמע את האדם בהתאם לסעיף 36.

(ו) ערך אדם צוואה או מסמך הבעת רצון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ימנה בית המשפט כאפוטרופוס את מי ששמו צוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון, לפי העניין, אם ראה בית המשפט, לאחר שמיעת האדם שהוגשה בקשה בעניינו ותוך התחשבות ברצונו, שיש צורך למנות לו אפוטרופוס לפי סעיף 33א ושמינוי של מי שצוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון עולה בקנה אחד עם טובתו; נתן אדם הנחיות בצוואה או במסמך הבעת רצון כאמור, יורה בית המשפט לאפוטרופוס לפעול בהתאם להן, אם ראה שהדבר עולה בקנה אחד עם טובתו של האדם שהוא אפוטרופוסו, ובלבד שאותו אדם לא נתן הנחיות מקדימות שונות בעניין לפי חוק זה.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 32(כחג).

65. נתמנה האפוטרופוס הכללי כאפוטרופוס, לא יחולו הוראות הסעיפים 37, 50, 57, 58, 59 ו-60.

66. פעולה של אפוטרופוס תהא בת-תוקף אף שהיה פגם במינויו, אם נעשתה כלפי אדם שלא ידע ולא היה עליו לדעת על הפגם.

67. מי שפועל כאפוטרופוס, חובותיו ואחריותו כלפי אדם שמונה לו אפוטרופוס או שביט המשפט היה רשאי למנות לו אפוטרופוס יהיו לפי הוראות פרק זה, אף אם לא נתמנה כלל או שהיה פגם במינויו או שהתפטר או פוטר או שפקעה אפוטרופסותו.

67א. (א) שר העבודה והרווחה ימנה ועדה לענייני אפוטרופסות לנפגעי השואה וזה הרכבה:

(1) נציג משרד העבודה והרווחה שהוא עובד סוציאלי ראשי לעניין סדרי דין שנתמנה לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955, או עובד סוציאלי שהתמנה לפי החוק האמור שהציע העובד הסוציאלי הראשי לעניין סדרי דין;

(2) נציג משרד הבריאות, שיציע שר הבריאות;

(3) נציג משרד המשפטים, שיציע שר המשפטים.

(ב) האדם שמונה לו אפוטרופוס או שביט המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, אפוטרופסו, קרובו, מנהל בית חולים שבו הוא מאושפז וכל אדם המטפל בו, רשאים לפנות לוועדה בכל שאלה המתעוררת בקשר לטיפול באותו אדם או בדבר הצורך במינויו או בהחלפת אפוטרופוס.

(ג) הועדה תבחן כל פניה כאמור בסעיף קטן (ב) והיא רשאית ליתן את המלצותיה לאפוטרופוס בעניינים הנוגעים לטיפול בחסוי וכן לפנות ליועץ המשפטי לממשלה או לנציגו ולאפוטרופוס הכללי, ולהמליץ להם לנקוט פעולות על פי סמכותם, לרבות פניה לבית משפט לפי חוק זה.

67ב. (א) תפקידיו של תומך בקבלת החלטות יהיו אלה, כולם או חלקם –

(1) לסייע לאדם לקבל מידע מכל גוף;

(2) לסייע לאדם בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטות, לרבות החלופות האפשריות והשלכותיהן ולהסביר לו את כל אלה בשפה פשוטה וברורה המובנת לו ותוך שימוש באמצעי עזר שברשותו ובכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין;

(3) לסייע לאדם במימוש החלטותיו ובמיצוי זכויותיו, לרבות סיוע בביטוי החלטותיו כלפי צדדים שלישיים, בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ו).

(ב) לשם ביצוע תפקידיו, סמכויותיו של תומך בקבלת החלטות יהיו אלה, כולן או חלקן:

(1) לפנות לכל גורם ולקבל מידע בשמו של האדם;

(2) לסייע לאדם בביטוי רצונותיו והחלטותיו כלפי צדדים שלישיים;

(3) לבצע בשם האדם, לבקשתו, פעולות לשם מימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו, בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות.

- (ג) תומך בקבלת החלטות לא יקבל החלטות בשמו של האדם שהוא מסייע לו.
- (ד) בית המשפט רשאי למנות תומך בקבלת החלטות לבגיר שיכול עם קבלת תמיכה לקבל החלטות בקשר לענייניו בעצמו.
- (ה) מינה בית המשפט תומך בקבלת החלטות לאדם, יפרט בהחלטתו את העניינים שלגביהם ישמש כתומך בקבלת החלטות ויקבע את תקופת המינוי, ויקבע את תפקידיו וסמכויותיו כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), כולם או חלקם.
- (ו) השר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר ובהתייעצות עם שר הבריאות, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין תפקידיו וסמכויותיו של תומך בקבלת החלטות, וכן רשאי הוא לקבוע הוראות נוספות לעניין תומך בקבלת החלטות, לרבות בעניינים אלה:
- (1) מי רשאי להתמנות לתומך בקבלת החלטות;
 - (2) ההכשרה הנדרשת מתומך בקבלת החלטות;
 - (3) חובות, אחריותו ודרכי פעולתו של תומך בקבלת החלטות;
 - (4) הוראות בנוגע למצבים המצדיקים בחינה מחדש של המינוי, לרבות בחינת חלופות אחרות;
 - (5) קביעת האפשרות של אדם בעל כשירות, כמשמעותו בפרק שני, למנות תומך בקבלת החלטות בדרך שבה נערך ייפוי כוח מתמשך ולהחיל לעניין זה הוראות החלות על ייפוי כוח מתמשך בשינויים שיקבע;
 - (6) כללים בדבר ביטול ופקיעה של צו מינוי.
- (ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 68.
- (א) האפוסטרופוס הכללי יסמך, מבין עובדי משרדו, מפקחים שיהיו נתונים להם הסמכויות לפי סעיף זה, כולן או חלקן, לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה; הודעה על ההסמכה תפורסם ברשומות.
- (ב) לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:
- (1) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת ולא הוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מפקח;
 - (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונים לו לפי סעיף זה, כפי שהורה האפוסטרופוס הכללי;
 - (3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה האפוסטרופוס הכללי.
- (ג) לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה, רשאי מפקח, לאחר שהזדהה –
- (1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;
 - (2) להיכנס למקום שהכניסה אליו דרושה לשם מילוי תפקידיו, בכל עת סבירה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט או בהתקיים אחד מאלה:
- (א) לאחר שניתנה הסכמת האדם שמונה לו אפוסטרופוס, ואם לא ניתן לברר את דעתו – בהסכמת האפוסטרופוס ובלבד שהאדם האמור אינו מתנגד;
 - (ב) היה מקום המגורים מעון, רשאי מפקח להיכנס לשטחי המגורים לאחר תיאום מראש עם מנהל המקום או עם האפוסטרופוס, ואם קיים חשש לפגיעה בשלומם של האדם בשל אופן תפקודו של האפוסטרופוס – בלא תיאום מראש, והכול ובלבד שהאדם שמונה לו אפוסטרופוס ומי שמתגורר עמו אינם מתנגדים לכניסה לשטח המגורים;

(3) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל מידע או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של ההוראות לפי פרק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

(ד) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי סעיף זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שני אלה:

- (1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;
- (2) יש בידו תעודה חתומה בידי האפוטרופוס הכללי המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג לפי דרישה.

פרק שלישי: עקרונות ודרכי פעולה של אפוטרופוס

אפוטרופוס חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות, ולנהוג בתום לב לשמירת עניינו של האדם שהוא אפוטרופוסו ולא לטובת ענייניו שלו.

(ב) בעל מקצוע שהתמנה לאפוטרופוס כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.

(ג) לא יקבל אפוטרופוס טובת הנאה מאדם שלישי בעבור הפעלת סמכויותיו ומילוי תפקידיו, ובכפוף להוראות סעיף 48 לא ימצא במצב של ניגוד עניינים.

(א) 67ה. במילוי תפקידו והפעלת סמכויותיו יפעל אפוטרופוס שמונה לבגיר בהתאם לעקרונות אלה:

- (1) שמירת כבודו של האדם ובדרך שתגביל זכויותיו וחירותו במידה הפחותה ביותר;
- (2) שמירה, ככל האפשר, על פרטיותו של האדם;
- (3) בדרך שתאפשר לאדם לממש את יכולותיו ולשמור על מרב עצמאותו האפשרית, בהתאם ליכולותיו.

(ב) עם מינויו יסביר האפוטרופוס לאדם מהם תפקידיו וסמכויותיו כאפוטרופוס, בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין.

(ג) האפוטרופוס ימסור לאדם מידע שיש בידו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים ומידע הנוגע לטיפולו של האפוטרופוס בענייני האדם, בשפה המובנת לו ובהתאם ליכולת הבנתו, ויסייע לו בנגישות למידע אחר הנוגע לענייניו או הדרוש לשם קבלת החלטות בעניינים הנוגעים לו.

(ד) האפוטרופוס יסייע לאדם ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהאדם מסוגל לכך.

(ה) האפוטרופוס יפעל בדרך שתאפשר לאדם לשמור על ערכיו התרבותיים והדתיים וכן יסייע לו להשתתף בחיי הקהילה, לרבות בפעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.

(ו) האפוטרופוס יפעל בדרך שתאפשר לאדם לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.

(ז) האפוטרופוס יתייעץ לפי הצורך עם גורמים מקצועיים ובני משפחה וחברים קרובים של האדם ויעזור בהם לשם קידום ענייניו, והכול תוך שמירה על פרטיותו.

(ח) אפוטרופוס, לרבות אפוטרופוס שמונה לאדם שמצבו ויכולת הבנתו משתנים מזמן לזמן או מעניין לעניין, יפעל במילוי תפקידיו מתוך התחשבות בשניינים במצבו או בהבנתו, לרבות לעניין שמיעת דעתו, התייעצות עמו, התחשבות ברצונותיו ועידודו לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו בזמנים או בעניינים שבהם הוא מסוגל לכך.

(א) 167ה. האפוטרופוס ישמע את דעת האדם שהוא אפוטרופוסו, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו ויתיעץ עמו, אם ניתן לברר את דעתו; לשם כך ימסור האפוטרופוס לאדם את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נשוא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של האפוטרופוס, אם ישנה, והטעמים ביסודה; לעניין סעיף

חיובי האפוטרופוס

דרכי פעולתו של אפוטרופוס שמונה לבגיר

דרכי קבלת החלטות בענייניו של אדם שמונה לו אפוטרופוס

זה, "ניתן לברר את דעתו" ו"מסוגל להבין בדבר" – לרבות לאחר שניתן לו מידע בדרך האמורה בסעיף קטן (ג).

בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו יפעל אפוטרופוס לפי המפורט להלן: (ב)

(1) אם נתן האדם שהוא אפוטרופוס הנחיות מקדימות כאמור בסעיף 35א באותו עניין – בהתאם להנחיות המקדימות, בכפוף להוראות סימן ו' בפרק שני;

(2) אם לא נתן האדם הנחיות מקדימות – לפי רצונו של האדם אם הוא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה, ואם לא ניתן לעמוד על רצונו של האדם – בהתאם לרצונו כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מהתנהגותו בעבר או מהשקפת עולמו ואורח חייו כפי שהיו בעבר והכול אלא אם כן האפוטרופוס סבור שההחלטה תגרום לפגיעה של ממש באדם;

(3) אם האדם לא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה ולא ניתן לעמוד על רצונו הקודם כאמור בפסקה (2) – בהתאם לטובתו, מתוך התחשבות ברצונו הנוכחי;

(4) בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם האדם מתנגד בשעת מעשה לפעולה, ינסה האפוטרופוס להגיע עמו להסכמה, ואם לא הגיע עמו להסכמה – יפנה לוועדת אתיקה כהגדרתה בחוק זכויות החולה או לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, לפי העניין.

(ג) מידע והסברים שעל האפוטרופוס למסור לאדם לפי סעיף זה ולפי סעיף 67ה יימסרו לו בלשון פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

אפוטרופוס לא ייתן הסכמה בשמו של האדם שהוא אפוטרופוס לפעולה המגבילה את חופש התנועה של האדם או המסמיכה אדם להשתמש בכוח סביר נגדו ושנדרש בשלה צו שיפוטי, ולא ייתן את הסכמתו לצו השיפוטי, אלא אם כן האדם נתן את הסכמתו לכך לאחר שהאפוטרופוס הסביר לו את משמעות העניין. 167.ז. הסכמה לפעולות מגבילות או לשימוש בכוח

אפוטרופוס ישמור תיעוד לגבי החלטות מהותיות שקיבל בשמו של האדם שהוא אפוטרופוס ולגבי פעולות שפעל בעניינו. 167.ח. שמירת מידע

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה, ובכלל זה הוראות לעניין התקופות לשמירת התיעוד בהתאם לסוגי המסמכים שיקבע.

פרק רביעי: הוראות שונות

(א) בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו או לבקשת צד מעוניין ואף מיזמתו הוא, לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו לשמירת עניינו של קטין, ושל אדם שמונה לו אפוטרופוס, אם על-ידי מינוי אפוטרופוס זמני או אפוטרופוס-לדין, ואם בדרך אחרת; וכן רשאי בית המשפט לעשות, אם הקטין או האדם שמונה לו אפוטרופוס פנה אליו בעצמו. 68. סמכות כללית לאמצעי שמירה

(ב) היתה הבקשה להורות על ביצוע ניתוח או על נקיטת אמצעים רפואיים אחרים, לא יורה על כך בית המשפט אלא אם שוכנע, על פי חוות דעת רפואית, כי האמצעים האמורים דרושים לשמירת שלומו הגופני או הנפשי של הקטין או האדם שמונה לו אפוטרופוס, לאחר ששקל את רצונו של האדם, חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו, הפגיעה האפשרית באורח חייו ואת סיכויי השיפור באיכות חייו של האדם.

(ג) בפרק זה, למעט בסעיף 80, "אדם שמונה לו אפוטרופוס" – לרבות אדם שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, והוא אף אם עדיין לא הוברר אם התקיימו התנאים למינוי.

בית המשפט ישקול למנות עורך דין בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972, לאדם שאינו מיוצג על ידי עורך דין, בהתקיים אחד מאלה: 68.א. ייצוג בעניינים רפואיים

- (1) הוגשה לבית המשפט בקשה בידי אפוטרופוס למתן הוראות לפי סעיף 167(ב)(4), לגבי פעולה בעניין רפואי מהותי שהאדם שהוא אפוטרופסו מתנגד לה או התנגד לה בסמוך לפני כן;
- (2) הוגשה לבית המשפט בקשה למינוי אפוטרופוס לצורך טיפול רפואי מהותי והאדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס מתנגד או התנגד בסמוך לפני כן למינוי או לטיפול ואין לו קרוב הנמצא עמו בקשר.
69. היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו רשאים, אם הם סבורים שטובתו של קטין, של פסול-דין, או של האדם שמונה לו אפוטרופוס או טובת הכלל מחייבת זאת, לפתוח בכל הליך משפטי, כולל ערעור, לפי חוק זה וכן להתייצב ולטעון בכל הליך כזה.
70. עובד סוציאלי שנתמנה לענין חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955, רשאי בענין לפי חוק זה שאינו תלוי ועומד בבית המשפט ואם ראה צורך בכך להגנתו של קטין, של פסול-דין, או של אדם שמונה לו אפוטרופוס, לחקור כל מי שהוא סבור שיש לו ידיעות הנוגעות לאותו אדם, וחייב הנחקר לענות לעובד הסוציאלי, תשובות כנות ומלאות, זולת אם התשובה עלולה להפלילו; ורשאי העובד הסוציאלי, אם הורשה לכך על-ידי צו בית המשפט, להיכנס לכל מקום בו נמצא או עשוי להימצא אדם כאמור.
71. הוראות הסעיפים 69 ו-70 אינן גורעות מהוראות חוק הסעד (סדרי דין בעניני קטינים, חולי נפש ונעדרים), תשט"ו-1955.
72. בכל ענין לפי חוק זה רשאי בית המשפט, גם מיזמתו הוא, לשמוע דעתם של קרובי הקטין, פסול-הדין או האדם שמונה לו אפוטרופוס, ככל שבית המשפט ימצא לרצוי לשמעם.
73. (בוטל)
74. בית המשפט רשאי לשנות או לבטל החלטותיו לפי חוק זה אם נשתנו הנסיבות או נתגלו עובדות נוספות לאחר שנתן החלטתו.
75. (בוטל)
76. בתי המשפט בישראל מוסמכים –
- שמירת דינים
- מעמדו של עובד סוציאלי
- מעמדם של קרובים
- שינוי החלטות
- סמכות מבחינה בין-לאומית
- (1) להכריז אדם פסול-דין או לבטל הכרזת פסלות אם מקום מושבו או מקום מגוריו של האדם הוא בישראל;
- (2) לפעול לפי הפרק השני עד השלישי לחוק זה בכל מקרה שהצורך לעשות כן התעורר בישראל.
- (א) על עניני חוק זה יחול דין מקום מושבו של הקטין, פסול-הדין או האדם שמונה לו אפוטרופוס; אולם –
- (1) פעולה משפטית שנעשתה בישראל על-ידי אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה והיא מן הפעולות שדרכם של בני אדם כאלה לעשות כמותן, וכן פעולה משפטית שנעשתה בישראל בין אדם שכשרותו המשפטית מוגבלת או נשללה לבין מי שלא ידע ולא היה עליו לדעת על כך, תהא בת-תוקף זולת אם היה בה משום נזק של ממש לאותו אדם או לרכושו;
- (2) לענין פעולה שנעשתה בישראל על-ידי הוריו של קטין או על-ידי אפוטרופוס אין לטעון כלפי צד שלישי שסמכותם של ההורים או האפוטרופוס היתה מצומצמת מן הסמכות הנתונה להם לפי חוק זה, זולת אם אותו צד ידע או היה עליו לדעת על כך.
- (ב) על שאלת תוקפם והיקפם של ייפוי כוח מתמשך לפי פרק שני 1 או של הנחיות מקדימות למיופה כוח לפי הפרק האמור, יחול דין מקום מושבו של הממנה ביום עריכת ייפוי הכוח המתמשך; הוראות אלה לא יחולו לעניין שינוי, הגבלה, ביטול או פקיעה של ייפוי כוח מתמשך.
78. הסמכויות הנתונות לפי חוק זה לבית המשפט יהיו של בית המשפט לעניני משפחה, בכפוף להוראות סעיף 79.
- בית המוסמך
- המשפט

שמירת ושיפוט	דינים	79.	חוק זה אינו בא לפגוע בדיני נישואין וגירושין; הוא אינו בא להוסיף על סמכויות השיפוט של בתי-דין דתיים ולא לגרוע מהן; ומקום שבית דין דתי מוסמך על-פי דין לשפוט, יראו כל הוראה בחוק זה – פרט לסעיף 75 – שמדובר בה בבית משפט כאילו מדובר בה בבית דין דתי.
הגדרות		80.	בחוק זה – "חסוי" – (נמחקה); "נציג" של אדם – הוריו או אפוטרופסו הממונה, הכל לפי הוראות הפרק השני והשלישי; "קרוב" – בן זוג, אב, אם, בן, בת, אח, אחות, סב, סבה, נכד, נכדה; "מקום מושב" של אדם – המקום בו נמצא מרכז חייו; קטין, פסול-דין ואדם שמונה לו אפוטרופוס, חזקה עליו שמקום מושבו הוא במקום מושבו של נציגו כל עוד לא הוכח שמרכז חייו נמצא במקום אחר. "חוק זכויות החולה" – חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996; "חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998; "טובתו" של אדם – מכלול הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם; "ייפוי כוח מתמשך" – כמשמעותו בסעיף 32ב(א); "מעון" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965, למעט מקום שהיה שאינו משמש למגורים; "השר" – שר המשפטים.
תחולת הוראות על עובר		80א.	הוראות החלות לפי חוק זה על אפוטרופוס של אדם ועל אדם שמונה לו אפוטרופוס או שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס יחולו, בשינויים המחויבים, גם על אפוטרופוס של עובר ועל עובר שמונה לו אפוטרופוס או שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס.
פרשנות המונח אדם חסוי בחיקוק	לעניין	80ב.	נקבעה בחיקוק הוראה הנוגעת לאדם חסוי כמשמעותו בחוק זה, כנוסחו ערב פרסומו של חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 18), התשע"ו-2016, תהיה משמעותו של המונח "חסוי" מי שבית המשפט מינה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33 או מי שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס כאמור, והוא אף אם עדיין לא הוברר אם התקיימו התנאים למינוי, והכול לפי העניין.
עדכון סכומים		80ג.	(א) הסכומים הקבועים בחוק זה יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד הידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת. (ב) השר יפרסם ברשומות הודעה על הסכומים המעודכנים.
הוראות מעבר		81.	מי שהוכרז פסול-דין לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו הוכרז פסול-דין לפי חוק זה; מי שנתמנה אפוטרופוס על ידי בית משפט או בית-דין דתי מוסמך לפני תחילת חוק זה, רואים אותו מתחילת חוק זה כאילו נתמנה לפי חוק זה.
ביטולים		82.	בטלים – (1) סעיפים 941 עד 947, 957 עד 997 למגילה; (2) סעיפים 50 עד 53 לחוק הקרקעות העותמני; (3) סעיף 2 לחוק המסחרי העותמני; (4) סעיף 5 לחוק העותמני על האגודות; (5) סעיף 5 לפקודת השותפויות.
ביצוע ותקנות		83.	(א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. (ב) השר, בהסכמת שר הבריאות ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי – (1) לקבוע כללים למתן חוות דעת מומחה לצורך קביעת היותו של אדם בעל כשירות לעניין סעיפים 32ג, 32ד, 32טו ו-32ז או לצורך קביעת

היותו מסוגל או לא מסוגל להבין בדבר, לעניין יכולתו של אדם להביע את דעתו ורצונו ולעניין יכולתו לקבל החלטות או לנהל את ענייניו בנוגע להליכים לפי חוק זה;

(2) לקבוע סוגי מומחים נוסף על רופאים שיהיו מוסמכים לתת חוות דעת מומחה בעניינים האמורים בפסקה (1), כולם או חלקם, לרבות כללים בדבר הכשרה, מומחיות וניסיון;

(3) לקבוע כללים בדבר העמדת רשימת מומחים שיהיו רשאים לתת חוות דעת מומחה בעניינים האמורים בפסקה (1);

(4) לקבוע כללים הנוגעים לבעלי מקצוע כהגדרתם בסעיף 32טו, לרבות כללים בדבר הכשרה, מומחיות וניסיון.

84. חוק זה, תחילתו שלושה חדשים אחרי קבלתו בכנסת.

תחילת תוקף

תוספת ראשונה

(סעיף 18(ב))

1. מוסד פיננסי שהוא אחד מאלה:
 - (1) תאגיד בנקאי, כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;
 - (2) מנהל קרן, כמשמעותו בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;
 - (3) חברה מנהלת כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005.
2. המוסד לביטוח לאומי.
3. מוסד חינוך, כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949.
4. רשות מקומית ומועצה אזורית.
5. מוסד רפואי שהוא אחד מאלה:
 - (1) בית חולים כמשמעותו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940;
 - (2) מרפאה כמשמעותה בסעיף 34 לפקודה האמורה בפסקה (1);
 - (3) קופת חולים כמשמעותה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.
6. מקום המשמש או שנועד לשמש מקום שהייה יומי לחינוך וטיפול בפעוטות.

תוספת שנייה

(סעיף 132(ה))

חיקוקים שהסמכויות הנתונות בהם לאפוסטרופוס יהיו נתונות גם למיופה כוח לפי פרק שני 1: